

T.C.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

İbrahim GÜZEL

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE SOSYOBİLİMSEL KONULARIN
DİJİTAL ÖYKÜLERLE ÖĞRETİMİ HAKKINDA ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUŞ-2024

T.C.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

İbrahim GÜZEL

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE SOSYOBİLİMSEL KONULARIN
DİJİTAL ÖYKÜLERLE ÖĞRETİMİ HAKKINDA ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ JÜRİ ÜYELERİ

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Ahmet Utku ÖZENSOY

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Seyithan HAS

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Gökçe KILIÇOĞLU

MUŞ-2024

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
ÖZET.....	III
ABSTRACT	V
ÖN SÖZ.....	VII
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ	VIII
TABLolar DİZİNİ	IX
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVESİ

1.1. SOSYAL BİLGİLER.....	5
1.2. SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ.....	7
1.3. SOSYOBİLİMSEL KONULAR VE SOSYAL BİLGİLER.....	9
1.3.1. Sosyobilimsel konular nelerdir.....	9
1.3.2. Sosyal Bilgilerin Sosyobilimsel Konularla İlişkisi	10
1.4. DİJİTAL ÖYKÜLEME.....	12
1.4.1. Dijital Öykülemenin Tanımı	13
1.4.2. Dijital Öykülemenin Hazırlama Aşamaları ve Hazırlama Süreci	13
1.4.3. Dijital Öykülemenin Türleri	14
1.4.3.1. Kişisel Öyküler	14
1.4.3.2. Tarihi Öyküler	15
1.4.3.3. Öğretici/ Bilgilendirici Öyküler.....	15
1.4.4. Dijital Öyküleme Oluşturulurken Kullanılan Araçlar	16
1.4.5. Dijital Öyküleme Hakkında Yapılmış Yurt İçi ve Yurt Dışı Çalışmalar	18
1.4.6. Dijital Öyküleme Hakkında Sosyal Bilgiler Alanında Yapılmış Çalışmalar ...	21
1.4.7. 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ve Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ...	25

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	26
2.2. ÇALIŞMA GRUBU	27
2.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	28
2.3.1. Uygulama Süreci	28

2.3.2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları	29
2.3.3. Görüşmenin Gerçekleştirilmesi	30
2.4. VERİLERİN ANALİZİ	31

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

3.1. BİRİNCİ ALT AMACA İLİŞKİN BULGULAR.....	33
3.2. İKİNCİ ALT AMACA İLİŞKİN BULGULAR	36
3.3. ÜÇÜNCÜ ALT AMACA İLİŞKİN BULGULAR.....	37
3.3. DÖRDÜNCÜ ALT AMACA İLİŞKİN BULGULAR.....	39
3.4. BEŞİNCİ ALT AMACA İLİŞKİN BULGULAR	40
3.5. ALTINCI AMACA İLİŞKİN BULGULAR	42
3.6. YEDİNCİ ALT AMACA İLİŞKİN BULGULAR.....	44
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	47
KAYNAKÇA	55
EKLER.....	63

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE SOSYOBİLİMSEL KONULARIN DİJİTAL ÖYKÜLERLE ÖĞRETİMİ HAKKINDA ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

İbrahim GÜZEL

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ahmet Utku ÖZENSOY

2024, 90 sayfa

Amaç: Bu araştırmada sosyal bilgiler dersinde sosyobilimsel konuların dijital öykülerle öğretimi hakkında öğrenci görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılı'nda Elâzığ'daki bir devlet okulunda eğitim gören 5. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. 7 kız ve 15 erkek öğrenciden oluşan çalışma grubundaki öğrenciler kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi ile kura yoluyla seçilmiştir. Araştırmada öğrenciler için sosyobilimsel konularda dijital öyküler oluşturulmuş ve öğrencilerle paylaşılmıştır. Araştırmada veri toplamak ve öğrencilerin görüşlerini almak için odak grup görüşmesi yapılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmada öğrencilerin büyük çoğunluğunun dijital öykülerin kullanımına olumlu yaklaştıkları saptanmıştır. Öğrencilerin büyük bir kısmının dijital öykülerin ders katılımını artırdığı, herhangi bir zorluk yaşamadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin dijital öykülerin tüm dersler ve tüm sosyal bilgiler konularında kullanılabileceğini söyledikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin dijital öykülerin sadece okulda değil farklı yerlerde ve alanlarda da kullanılabileceğini ifade ettikleri belirlenmiştir.

Sonuç: Öğrencilerin dijital öykülerin konuların daha iyi anlaşılmasına katkı sağladığı, ders katılımını artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerde ilgi ve dikkat çekici bulunduğu, tüm dersler ve konularda kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Dijital öyküleri öğrencilerin kendilerinin oluşturmasının daha etkili olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, sosyal bilgiler öğretimi, sosyobilimsel konular, dijital öyküler.

ABSTRACT
MASTER'S THESIS
STUDENTS VIEWS ON THE TEACHING OF SOCIETY TOPICS IN SOCIAL
STUDIES COURSE WITH DIGITAL STORIES

İbrahim GÜZEL

Advisor: Assoc. Prof. Ahmet Utku ÖZENSOY

2024, Page: 90

Purpose: This research aimed to obtain student opinions about teaching socioscientific issues with digital stories in the social studies course.

Method: The research was carried out using phenomenology, one of the qualitative research methods. The study group consists of 5th grade students attending a state school in Elazığ during the 2023-2024 academic year. The students in the study group, consisting of 7 female and 15 male students, were selected by the easily accessible sampling method. In the research, digital stories on socioscientific issues were created for students and shared with them. In the study, a focus group interview was held to collect data and get the opinions of the students. The data obtained was analyzed with content analysis.

Findings: In the study, it was determined that the majority of students were positive about the use of digital stories. It was determined that the majority of students increased their participation in class with digital stories and did not experience any difficulties. It has been determined that students say that digital stories can be used in all lessons and all social studies subjects. It was determined that students stated that digital stories could be used not only at school but also in different places and fields.

Result: It was concluded that students' digital stories contributed to a better understanding of the subjects and increased course participation. It has been concluded that students find it interesting and eye-catching and that it can be used in all courses and subjects. It has been concluded that it may be more effective if students create digital stories themselves.

Key Words: Social studies, social studies teaching, socioscientific issues, digital stories.

ÖN SÖZ

Sürecin başından sonuna kadar desteğini bir an olsun esirgemeyen, çalışmamın her aşamasında bilgisiyle ve tecrübesiyle beni yönlendiren danışmanım Doç. Dr. Ahmet Utku ÖZENSOY'a,

Yorulduğum ve yıldığım zamanlarda beni her zaman yüreklendiren, fikirleriyle beni destekleyen eşim Ayşe GÜZEL'e, zamanından çaldığım biricik oğlum Ali Talha'ya

Öykülerimi öğrencilerimle buluşturmam için vaktini ayırıp öykülerimi seslendiren kardeşim Merve GÜNEŞ'e,

Beni yetiştiren ve varlıklarıyla bana güç veren, eğitim hayatım boyunca daima destekçim olan annem Leyla GÜZEL ve babam İsmail GÜZEL'e,

Çalışmamın ana unsuru olan öğrencilerime, son olarak da bu çalışmayı oluştururken eserinden faydalandığım her araştırmacıya ayrı ayrı sonsuz teşekkürler.

Muş-2024

İbrahim GÜZEL

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

- MEB : Millî Eğitim Bakanlığı
NCSS : Ulusal Sosyal Bilgiler Konseyi

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 2.1. Dijital Öyküleme Anlatımının Yedi Ögesi (Eğitim Teknolojileri Okumaları 2016 kitabından alınmıştır.)	15
Tablo 3.1. Çalışma Grubuna Ait Öğrenci Bilgileri	28
Tablo 4.1. Temalar ve Kategoriler	32
Tablo 4.2. Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular.....	33
Tablo 4.3. İkinci Alt Amaca İlişkin Öğrenci Görüşleri	36
Tablo 4.4. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Öğrenci Görüşleri	37
Tablo 4.5. Dördüncü Alt Amaca İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	39
Tablo 4.6. Beşinci Alt Amaca İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	40
Tablo 4.7. Altıncı Alt Amaca İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	43
Tablo 4.8. Yedinci Alt Amaca İlişkin Öğrenci Görüşleri	44

GİRİŞ

Eğitim insanlık var olduğundan beri insanların ilgilendiği en temel konuların başında gelmektedir. Avcı-toplayıcı kültürden başlayarak günümüz teknoloji toplumuna kadar uzanan bu uzun yol insanlık için daima temel ihtiyaçlardan birisi olmuştur. En eski zamanlardan günümüze kadar eğitim temel olarak ailede başlamaktadır. Günümüzde ise eğitimin rolü aile, toplum, okul, sosyal evre ekseninde paylaşılmaktadır. İstendik şekilde nesil yetiştirme eğitimin en temel görevlerinden biridir. Günümüzde devletler istediği şekilde bir toplum dizayn edebilmek için de eğitime hayati bir rol biçmişlerdir. Bu biçilen rolde sosyal bilgiler dersinin doğrudan toplumsal konular, sosyal ikilemler içermesi bakımından önemli bir yeri bulunmaktadır. Bu ikilemler sosyal bilgiler dersine sosyobilimsel konuların yansımaları nı gösterir.

Sosyobilimsel konular bilim ve teknolojinin ürün sürecine bağlı olarak ortaya çıkan merkezinde etik ve ahlaki anlamları barındıran sosyal ikilemleri ve tartişmaları ifade etmektedir (Sadler ve Ziedler, 2005). Ratcliffe ve Grace'e (2023) göre bilim insanlarınn üzerinde uzlaşamadığı, teknolojiyle ilişkili sosyal boyutları olan konular sosyobilimsel konular olarak değerlendirilmektedir. Sosyobilimsel konular son yıllarda özellikle fen bilimlerinde sıklıkla kendine yer edinmiş bir konudur. Sosyobilimsel konuların içeriğinde ikilemleri barındırması, sosyal boyutları bu konuların sosyal bilgiler dersiyle de ilişkili olduğunu gösterir.

2005 yılıyla birlikte ülkemizde yapılandırmacı yaklaşım benimsenerek programlar oluşturulmaktadır. Bu benimsenen yaklaşım ile birlikte öğrencilerin bilgiyi öğrenen, ezberleyen değil bilgiyi yapılandıran, merak duygusuyla keşfeden, sorgulayan ve yorumlayan yapıda olması istenir. Yapılandırmacı yaklaşımın eğitime yansımalarıyla birlikte okullarda bilginin temel kaynağı kitaplar olarak kabul edilmeyip öğrencilerin üst düzey öğrenme becerileri geliştirmesi açısından alternatif öğrenme yöntemlerine yönelmesi beklenmektedir. 2024 yılında yayınlanan Sosyal Bilgiler Dersi ğretim Programı'nda benzer bir yaklaşımın benimsendiği görülmektedir. Yapılan literatür taramalarında bu alternatiflerden birisinin de dijital ykleme olduğu görülmektedir. Dijital yklemede öğrenciler içerikler oluşturabilir veya ğretmen tarafından hazırlanan içerikle ğretim desteklenebilmektedir.

Bu çalışmada sosyal bilgiler dersinde sosyobilimsel konuların dijital öykülemeyle ğretimi hakkında öğrencilerin görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın bu bölümünde problem durumu, alt amaçlar, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

Problem Cümlesi

Sosyal bilgiler dersinde sosyobilimsel konuların dijital yküleme ile öğretimine ilişkin ğrenci görüşleri nelerdir?

Alt Amaçlar

Araştırmada belirlenen alt amaçlar şunlardır:

Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülemenin kullanılmasının öğrencilere katkıları konusunda öğrencilerin görüşleri nelerdir?

Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülemenin kullanıldığı derslere katılım konusundaki ğrenci görüşleri nelerdir?

Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülemenin kullanılmasının olumlu yönleri konusunda ğrenci görüşleri nelerdir?

Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülemenin kullanılmasının zorlukları konusunda ğrenci görüşleri nelerdir?

Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülemenin hangi konularda kullanılabileceğine ilişkin ğrenci görüşleri kullanılabilir?

Dijital ykülemenin hangi derslerde kullanılabileceğine ilişkin ğrenci görüşleri nelerdir?

Dijital ykülemenin daha etkili şekilde kullanılabilmesi için ğrenci görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada sosyal bilgiler dersinde sosyobilimsel konuların dijital öykülemeyle ğretimi hakkında ğrenci görüşlerini almak amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi Ve Gerekçesi

Eğitimin temelinde iyi, istendik nesil yetiştirme bulunmaktadır. Sosyal bilgiler dersinin de amaçlarından biri etkin vatandaşlar yetiştirmektir. Yapılandırmacı yaklaşımın benimsediği sorgulayan, irdeleyen, keşfeden, alternatif öğrenme yollarını kullanan öğrenci profiliyle sosyal bilgilerin etkin vatandaşlar yetiştirme amacı birbirini desteklemektedir. Bu yaklaşımla öğretmenlerin görevi bilgiyi sunan değil, öğrencilerin fikirlerini önemseyerek onlara bilgiyi keşfedebilecekleri alternatif yollar sunmaktır.

Yapılan literatür taramasında derslerde dijital öykülemenin kullanılmasının öğrenciler üzerinde olumlu etkilerinin olduğu tespit edilmiştir. Ulum ve Yalman (2020) gelecek çalışmalarda dijital öykülemenin öğretmenler tarafından hazırlanıp derslerde öğrenmeler için dikkat çekici bir araç olarak kullanılabileceğini ifade etmiştir. Demirkol ve Girmen'e (2023) göre öğretmenler derslerde dijital öykülemeleri kullanarak öğrencilerin tutumlarını geliştirebilecektir. Ünlü ve Yangın (2020) dijital öykülemeyle desteklenen sosyal bilgiler derslerinin artmasının öğrenciler üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu ve dijital öykülerle alakalı araştırmaların artmasının alana katkı sağlayıp araştırmaları zenginleştirebileceğini ifade etmiştir. Demir (2019) dijital öyküleme hakkında alanda araştırma yetersizliği olduğunu, sosyal bilgiler derslerinde dijital öyküleme yöntemi hakkında daha fazla araştırmaların yapılması gerektiğini belirtmiştir.

Alanyazında sosyal bilgiler dersinde sosyobilimsel konularla ve dijital öykülemeyle alakalı çalışmaların olduğu görülmektedir. Ancak sosyal bilgiler dersinde sosyobilimsel konuların dijital öykülemeyle öğretimi hakkında araştırmalar yaygın değildir.

Buradan yola çıkarak dijital öykülemenin çocukların öğrenme davranışlarına önemli katkılar sağladığını ve bu konuda yeni araştırmalar tasarlanmasının alana katkı sunabileceği sonuçlarına ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda sosyal bilgiler dersinde sosyobilimsel konularda kullanılan dijital öyküleme hakkında öğrencilerin sosyal bilgiler dersindeki sosyobilimsel konularını öğrenmeye ilgilerinin artacağı düşünülmektedir.

Varsayımlar

Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşme esnasındaki sorulara verdiği cevaplar gerçeği yansıtmaktadır.

Görüşlerine başvurulmuş öğrenciler sorulan sorulara içtenlikle cevap vermişlerdir.

Veri toplama aracı öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde sosyobilimsel konuların dijital öykülerle öğretimi hakkındaki görüşlerini ortaya koyabilecek niteliktedir.

Sınırlılıklar

Araştırma 2023/2024 Eğitim-Öğretim Yılı ve 2023-2024 Eğitim ve Öğretim Yılında geçerli olan Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ile sınırlıdır.

Araştırma Elâzığ ilindeki bir devlet okulunda eğitim gören 22 öğrenci ile sınırlıdır.

Araştırma öğrencilere uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile sınırlıdır.

Araştırma 5. sınıf Bilim, Teknoloji ve Toplum öğrenme alanından Teknoloji ve Toplum konusu “Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.” kazanımı ile sınırlıdır.

Araştırmadan elde edilen bulgular altı ders saati ve iki haftayla sınırlıdır.

Tanımlar

Sosyal Bilgiler: Bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirebilmesi amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimler ile vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan; öğrenme alanlarının bir ünite veya tema altında birleştirilmesini amaçlayan; insanın sosyal ve fiziki çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersi (MEB, 2005: 46).

Sosyobilimsel Konular: Sosyobilimsel konular bilim ve teknolojinin ürün ve sürecine bağlı olarak ortaya çıkan merkezinde etik ve ahlaki anlamları barındıran sosyal ikilemleri ve tartışmaları ifade etmektedir (Sadler ve Zeidler, 2005).

Dijital Öyküleme: Öyküye uygun metin, resim, film, animasyon ve müziğin çeşitli yazılımlar aracılığı ile bir araya getirilerek yeniden düzenlenip sunulduğu bir anlatım aracıdır (Meadows, 2003).

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVESİ

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili literatür taranmış ve araştırmanın kuramsal çerçevesi hazırlanmıştır

1.1. SOSYAL BİLGİLER

Sosyal bilgiler dersi birçok sosyal bilimi bir araya getirerek oluşturulmuş bir derstir. Bünyesinde tarih, arkeoloji, antropoloji, coğrafya, ekonomi, hukuk, sosyoloji, psikoloji gibi birçok sosyal bilimi barındırır. Doğanay (2005) sosyal bilgiler dersini; sosyal bilimlere disiplinlerarası bir yaklaşımla bir araya getirerek insanları dünyaya hazırlamak amacıyla hareket eden bir ders olarak tanımlamıştır.

Sosyal bilgilerin yapısını anlayabilmek için disiplinlerarasılık kavramının ne olduğunu bilmek ve anlamak gerekir. Disiplinlerarasılık kavramı disiplinlerin birbiriyle kaynaşık olması, bütünleşmesi olarak ifade edilebilir. Yarımcı (2011) Her disiplinin baskın ve güçlü taraflarının diğer disiplinler ile bağlanmasıyla içerik sınırlarının kaldırılmasını disiplinlerarası kavramıyla açıklamıştır. Jacobs (1989) disiplinlerarasılığı herhangi bir durumun birçok disiplinini bir araya getirilerek incelenebilmesi olarak tanımlamıştır. Özensoy (2021) sosyal bilimlerin bir bütün olarak değil de ayrı ayrı ele alınması gerektiğini belirtmektedir. Böylece bu yaklaşım, öğrencilere sosyal bilgilerin disiplinlerarası doğasını daha iyi anlamalarını sağlarken, aynı zamanda sosyal bilimlerin temel disiplinlerini detaylı bir şekilde öğrenmelerine ve sosyal bilimcilerin çalışma sistemlerini yakından tanımlarına imkân tanır.

Kavram olarak sosyal bilgileri incelediğimizde, ilk olarak ABD (Amerika Birleşik Devletleri)'de ortaya çıktığı görülmektedir. Sosyal bilgiler kavramının ortaya çıktığı bu dönemde tarihle alakalı konuların yoğunlukta olduğu görülür. Ward'a (1975) göre tarih dayanaklı sosyal bilgiler düşüncesi çeşitli eleştirilere sebep olmuş, bu eleştirilerin sebebi ABD'deki göçler ve göçlerin beraberinde getirdiği dönüşümler olmuştur.

Literatürdeki sosyal bilgiler tanımları incelendiğinde birçok farklı tanımın olduğu görülmektedir. Dündar (2018) yaptığı çalışmada sosyal bilgiler kavramının ve içeriğinin geçmişten günümüze farklılaştığını belirtmektedir. Sosyal bilgiler tanımlarının farklılaşmasının nedenleri arasında disiplinlerarası yapısı, kültürel ve toplumsal

farklılıklar, eğitim sisteminin gereksinimleri gibi unsurlar sayılabilir. Bu tanımlamalardan bazıları şunlardır:

- Sosyal bilgiler, bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirmesine yardımcı olması amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan; öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren, insanın sosyal ve fiziki çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersidir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2005:51).
- NCSS'e (1993) göre sosyal bilgiler, sosyal bilimleri bütüncül bir yaklaşımla ele alan temelde yurttaşlık özellikleri kazandırmak amacıyla oluşturulmuş bir çalışma alanıdır.
- Sosyal bilgiler hemen hemen her anlamda değişen ülke ve dünya koşullarında bilgiyi merkeze alan kararlar alıp problem çözebilen etkili vatandaşlar yetiştirme amacı etrafında sosyal ve beşerî bilimlerden elde ettiği bilgiler ile yöntem ve teknikleri bir bütün halinde kaynaştırarak kullanan öğretim programıdır (Öztürk, 2015: 4).
- Öğrencileri makul birer yurttaş olarak yetiştirme teşebbüsleridir (Bilgili, 2013: 4).
- Sosyal bilgiler; sosyal bilimlerden seçilmiş bilgiler ışığında çocuklara sosyal hayatla ilgili temel beceriler kazandırmayı kendisine amaç edinen bir öğretim programıdır (Erden, 1995: 8).
- Görüldüğü üzere sosyal bilgilerin içerisinde birçok konuyu barındırması, disiplinlerarası olması, toplumların ve kültürlerin farklılaşması gibi unsurlar sebebiyle ortak ve genel geçer bir tanımı yoktur. Doğanay (2008) ortaya koyduğu çalışmada sosyal bilgilerin ortak bir tanımının bulunmadığını, fakat genel olarak sosyal bilgilerin insana ait bilgilerden oluştuğunu ve temel amacının vatandaşlık eğitimi olduğunu vurgulamıştır. Çetinoğlu'na (2013) göre sosyal bilgilerde yapılan her farklı tanım, diğer tanımların eksik kalan yanını tamamlamaktadır. Kavram olarak sosyal bilgiler tanımı, üzerinde her ne kadar uzlaşmanın sağlanamadığı bir husus olsa da dersin amacı ülkeler tarafından çoğunlukla aynı kabul edilir.

1.2. SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ

Sosyal bilgilerin bir ders olarak ortaya çıkışı Amerika Birleşik Devletleri'nde 19. yüzyılın sonlarına denk gelmektedir. Sosyal bilgilerin kavram olarak ortaya çıktığı bu dönemlerde tarih ve coğrafya ağırlıklı bir yapı mevcuttur. Bu durum da Amerika Birleşik Devletleri'nin insan yapısı, alınan göçler, ortak bir kültür oluşturma durumları gibi sebeplerle eleştiri konusu olmuştur. Dynneson'a (2007) göre yaşanan göçler, eğitimde yenilikler yapılması gerektiği fikrinin doğmasına sebep olmuştur. Nitekim 1921'de NCSS (National Council for the Social Studies) kurulmuş, Çelik ve Şenel (2022) sosyal bilgilerin böylece kurumsal bir hâl aldığını belirtmiştir.

Vatandaş kavramının kökeni incelendiğinde Antik Yunan'da ortaya çıktığı görülmektedir. Heater (2004) vatandaşlık kavramının belirli değişimlerle ve zaman içerisinde dünyanın farklı coğrafyalarına yayılan bir kavram olduğunu belirtmiştir. Alanın uzmanları, sosyal bilgiler öğretiminin temel amacının vatandaşlık eğitimi olduğunda uzlaşılmasına karşın, onu yorumlamada ve uygulamada farklı yaklaşımlara sahip olmuşlardır (Naylor ve Diem, 1987). Barr, Barth ve Shermis "The Nature of the Social Studies" adlı kitaplarında bu farklı yaklaşımları sınıflamışlardır (Wesley, 1978). Bu yaklaşım incelendiğinde sosyal bilgiler öğretiminde üç gelenek ortaya çıkmaktadır. Bunlar; vatandaşlık aktarımı olarak sosyal bilgiler öğretimi, sosyal bilim olarak sosyal bilgiler öğretimi ve yansıtıcı araştırma olarak sosyal bilgiler öğretimi (Barr vd. 1978).

Yukarıdaki sınıflamalardan yola çıkarak vatandaşlık aktarımı olarak sosyal bilgiler öğretiminin en geleneksel yaklaşım olduğu görülmektedir. Temel amaç toplumun ve düzenin ihtiyaç duyduğu inanç ve değerleri telkin ederek gelecek nesilleri yetiştirmektir. Böylece kültürün devamı sağlanacak, nesilden nesile aktarılacaktır. Otoritenin seçtiği içerik öğretmen tarafından yorumlanıp değerlendirilebilir ve öğretmen içeriğin istediği bölümünü çıkarabilmektedir. Otoritenin, genç kuşakların ihtiyaç duyabileceği beceri ve değerleri daha iyi bileceği anlayışı hâkimdir. Programın muhtevası, yetişkinlerin belirlediği doğru ve gerekli kabul ettiği bilgi, ilke ve değerlerden oluşmaktadır (Doğanay, 2008: 78). Öğrencilerin sorgulaması beklenmez, telkin edilen beceri ve değeri benimsemesi beklenmektedir. Bilgi ve değerler aktarılacak iyi vatandaş yetiştirmek amaçlanmaktadır. Barr vd.'ye (1978) göre bu yaklaşım en eski yaklaşımdır ve bu yaklaşımın uygulanmasının belki de insanlık tarihi kadar eski olduğu

ifade edilir, her ne kadar bu yöntemin kökeni çok eksiye dayansa da hâlâ güncelliğini korumaktadır.

Sosyal bilim olarak sosyal bilgiler öğretimi yaklaşımına göre bireyleri etkili vatandaş olarak yetiştirmenin en temel yolu sosyal bilimlere ait bilgi ve değerlerin kazandırılmasıdır. Değer kazandırılacak vatandaş tıpkı bir sosyal bilimci gibi düşünmeli, bilgiyi örgütleyip genellemelere ulaşmalıdır. Öğrencilere sosyal bilimcilerin kullandıkları yöntemler kazandırılıp böylece öğrencilerin de sosyal bilimciler gibi düşünüp araştırması sağlanmaya çalışılmaktadır. Bu yaklaşım öğrencilerin sosyal bilim disiplinlerinin yapısını öğrenmelerinin önemini vurgulamaktadır (Kayaalp, 2015: 16). Böylece öğrenciler bu yaklaşımla elde edecekleri becerilerle hayatlarında karşılaşılabilecekleri sorunlara karşı kullanabilecekleri bilgi, beceri ve değerleri elde edeceklerdir.

Yansıtıcı araştırma olarak sosyal bilgiler öğretimi yaklaşımının temelinde John Dewey'in fikirleri yatmaktadır. Temel amaç öğrencilerin hayatlarında karşılaşılabilecekleri sorunlarda karar alma becerilerini geliştirmektir. Yansıtıcı incelemede kullanılan beş temel beceri okuma yazma, farklı kaynaklardan bilgiyi kullanma, problemleri belirleme ve çözme, bilgiyi yorumlama ve değerlerle ilgili durumları belirleyebilme ve çözüme kavuşturabilmedir (Doğanay, 2002). Yansıtıcı araştırma olarak sosyal bilgiler yaklaşımında öğretmen problem durumunu belirtir fakat problemi çözme görevi öğrenciye bırakılmaktadır. Temel amaç etkin vatandaşlar yetiştirmektir. İçeriğin belirlenmesi önceden gerçekleşmemekte ve içerik süreçte problem durumuna göre değişebilmektedir. Sosyal bilgilere ait konuların seçiminde öğrenci ihtiyaçları göz önüne alınmaktadır. Barr vd.'ye (1977) göre bu öğretim yöntemini benimseyen kişilerin fikir birliğine vardıkları nokta en temel becerinin karar verme becerisi olduğu ve geliştirilmesi gereken en öncelikli becerinin de karar verme becerisi olduğu vurgulanmaktadır. Karar alma becerisinin geliştirilmesi için içerik önemli bir unsur olarak kabul edilmektedir.

Yukarıda değinilen üç yaklaşım da ülkeler tarafından belirli dönemlerde farklı, yoğunlukta tercih edilse de hepsi hâlâ geçerliliğini korumaktadır. Türkiye'de 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'na kadar vatandaşlık aktarımı olarak sosyal bilgiler yaklaşımı baskın şekilde görülmektedir. 2005 yılında sosyal bilgiler

programında yapılan değişikliklerde yapılandırıcılığın etkisi görülmektedir. Bu sebeple 2005 sonrası Türkiye’de yansıtıcı araştırma olarak sosyal bilgiler yaklaşımının benimsendiği fakat yine de bu üç yaklaşımın beraber kullanılmaktadır. Yansıtıcı araştırma olarak sosyal bilgiler yaklaşımının bütüncül yapısı öğrenciyi keşfetmeye, merak duymaya, bilgiyi yapılandırmaya özendirmesi fen bilimleri dersinde sıkça kendine yer bulan sosyobilimsel konuların sosyal bilgiler dersinde de kullanılmasına yardımcı olmaktadır.

1.3. SOSYOBİLİMSEL KONULAR VE SOSYAL BİLGİLER

Bu başlık altında sosyobilimsel konuların tanımına, kavramın ortaya çıkışına, sosyal bilgiler dersinin sosyobilimsel konularla olan ilişkisine yer verilmiştir.

1.3.1. Sosyobilimsel konular nelerdir

Sosyobilimsel konular bilim ve teknolojinin ürün ve sürecine bağlı olarak ortaya çıkan merkezinde etik ve ahlaki anlamları barındıran sosyal ikilemleri ve tartışmaları ifade etmektedir (Sadler vd., 2005). Ratcliffe ve Grace’ye (2003) göre bilim insanların üzerinde uzlaşamadığı, teknolojiyle ilişkili sosyal boyutları v olan konular sosyobilimsel konular olarak ifade edilmektedir. Carson ve Dawson (2016) ise toplumsal olarak önemli, üzerinde uzlaşa sağlanamayan, bilimsel dayanakları olan konular sosyobilimsel konular olarak değerlendirilmektedir. Acar, Türkmen ve Roychoudhury’e (2010) göre sosyobilimsel durumlarla alakalı olan sorunlar, diğer bilim dallarındaki durumlara göre daha karmaşık ve belirsizdir. Yani sosyobilimsel konuların içerisinde doğrudan belirsizlikler bulunmaktadır. Sosyobilimsel konular çoğunlukla içeriğinde ikilemler barındırmaktadır. Bu sebeple genel bir fikre veya kanıya varmak mümkün değildir. Hodson’a (2004) göre sosyobilimsel konularla alakalı problemlerin farklı boyutları bulunmaktadır ve bu problemlerin alışılmış durumlar gibi çözümlenmesinin kolay olmadığı belirtilmektedir.

Sosyobilimsel konu olarak nitelendirilen araştırma alanının özellikle 2000’li yıllarda dikkat çeken bir araştırma konusu haline geldiği söylenebilir (Topçu, 2017: 10). Sosyobilimsel konuların en belirgin örnekleri biyoteknolojinin ürün ve uygulamaları olan klonlama, kök hücre ve genetiği değiştirilmiş organizmalardır (Sadler vd. (2005). Topçu (2015) üzerinde fikir birliğine varılamayan klonlama, organ bağışı, küresel ısınma, nükleer santraller gibi sosyobilimsel konuların toplumun bugün ve yarınını

etkilediğini ifade etmiştir. Buradan hareketle genetiği değiştirilmiş organizmalar, kök hücre, teknolojinin yararları ve zararları konuları da sosyobilimsel konular olarak değerlendirilebilmektedir.

1.3.2. Sosyal Bilgilerin Sosyobilimsel Konularla İlişkisi

Sosyobilimsel konular fen bilimlerinde kendine sıkça yer bulmaktadır. Topçu'ya (2015) göre fen öğretiminde çelişkili konuların kullanılması doğrudan sosyobilimsel konular ile ilişkilidir. Sosyobilimsel konular her ne kadar fen bilimleri ile önemli düzeyde ilişkili olsa da sosyal bilgilerin de sosyobilimsel konularla ilişkisi fazladır. Sosyal bilgiler toplumsal bir ders olması, bazı konularının fen bilimleri ile ilişkili olması bakımından sosyobilimsel konularla doğrudan ilişkilidir. Özensoy (2014) yaptığı çalışmada sosyobilimsel konuların sosyal bilgiler için de önemli olduğunu ve öğretmenlerin sosyobilimsel konuları içerisinde barındıran teknolojik gelişmelerin eğitimde daha fazla tercih edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Yine 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı incelendiğinde sosyobilimsel konu olarak değerlendirilebilecek bilim ve teknolojiyle alakalı konulara sıkça yer verildiğini görülmektedir. 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'ndaki özel amaçlardan ikisinin "Bilim ve teknolojinin gelişim sürecini ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgi ve iletişim teknolojilerini bilinçli kullanmaları" ve "Bilimsel düşünmeyi temel alarak bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretmede bilimsel ahlaki gözetme" doğrudan sosyobilimsel konularla ilişkili olduğu görülmektedir (MEB, 2018). 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programındaki öğrenme alanlarının yapısıyla alakalı verilen açıklamalarda; öğrencilerden bilim ve teknolojinin toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgiye ulaşmada teknolojiyi kullanma becerisi edinmeleri beklenmektedir. Öte yandan teknolojinin günlük hayatla ne derecede ilişkili olduğunu öğrenirken bazı teknolojik ürünlerin doğaya verdiği zararları tartışır (MEB, 2018) ifadesi; bilim ve teknolojinin ikilemlerini, yararlarını ve zararlarını sorgulaması sosyal bilgilerin sosyobilimsel konularla doğrudan ilişkili olduğunu göstermektedir.

21. yüzyılda teknoloji hızla gelişmekte ve değişmektedir. Bu değişim beraberinde birçok yenilik getirmektedir. Bu yenilikler kimi zaman kimi çevrelerce olumlu şekilde değerlendirilirken kimi zaman da olumsuz olarak değerlendirebilmektedir. Son yıllarda teknoloji alanındaki bu değişim ve dönüşüm konusundaki tartışmalardan doğrudan

toplumu ilgilendiren bir ders olması bakımından sosyal bilgiler dersi de etkilenmektedir. Özensoy'a (2023) göre sosyobilimsel konular içerisinde ikilemler barındıran konular olması sebebiyle öğrencilere çekinmeden kendilerini ifade edebilecekleri bir ortam sağlanmalı ve konulara verilecek cevaplar kesinlikten uzak ucu açık ifadelerle değerlendirilmelidir. Böylece sosyobilimsel konularla, karşılaşılan durumlara veya problemlere farklı bakış açıları kazandırılmaya çalışılmaktadır.

Yapılan literatür taramasında sosyobilimsel konulara ders içeriklerinde yer verme hakkında olumlu ifadelerle rastlanmaktadır. Dawson'a (2015) göre sosyobilimsel konular öğrencilerde okul-yaşam ilişkisini oluşturmaya ve öğrencilerin daha iyi öğrenmelerine katkı sağlar. Carson ve Dawson'a (2017) göre sosyobilimsel konular; öğrencilerin ilgili konu hakkında bilgilerini kullanmaya ve arkadaşlarının düşüncelerini de değerlendirmeye imkân tanır. Bu sebeple sosyobilimsel konular içerisinde barındırdığı ikilemler sebebiyle öğrencilerde merak duygusunu arttırmakta ve öğrencilerin bütünsel bakış açısı kazanmasına, olaylara eleştirel bakmasına yardımcı olmaktadır. Nitekim Topçu (2017) içeriğinde sosyobilimsel konular barındıran derslerde öğrenciler kanıtlarını desteklemek amacıyla bilgilerini organize edip argümantasyonlar geliştirmektedir. Böylece öğrencilerin eleştirel bakış açısı kazanmaları sağlanmaktadır. Soysal'a (2012) göre sosyobilimsel konuların sınıf ortamında tartışılması, öğrenmenin karar verme süreciyle birleştirilmesi önemli bir amaçtır. Sosyobilimsel konular belirsizlikler, ikilemler barındırmaktadır. Özensoy'a (2023) göre sosyobilimsel konulara yer verilen derslerde ılımlı bir sınıf iklimi oluşturulmalı, öğrenciler kendilerini rahatça ifade edebilmeleri için desteklenmeli ve farklı görüşler çekinmeden ifade edilebilmelidir.

Sosyal bilgiler dersinin amaçlarından biri sorgulayan, araştıran, etkin vatandaşlar yetiştirmektir. Etkin vatandaşlar ülke ve Dünya sorunlarına duyarlı, toplumsal olaylarla ilgilenen kişilerdir. Erduran Avcı ve Önal'a (2013) göre rekabet ortamının bulunduğu küresel dünyada söz hakkına sahip olabilmek için vatandaşların eleştirel düşünebilmesi etkin bir dünya vatandaşlığı için gereklidir. Sosyal bilgilerin hem ikilemler içeren tartışmalı konular içermesi hem de etkin dünya vatandaşı yetiştirme amaçlarından kaynaklı sosyobilimsel konuların sosyal bilgiler dersi için önemli olduğu söylenebilir. Sosyobilimsel konular ile bireylerin muhakeme yeteneği, bilimsel düşünme

alışkanlıkları ve karar verme becerilerini geliştirmek amaçlanmıştır (Bilgiç Kaşıkçı, Uçak ve Savran Gencer, 2023).

Günümüzde öğrencileri ve okulları artık teknolojiden bağımsız olarak düşünemeyiz. Geleneksel öykü yaklaşımının teknolojiyle birleşmesi sonucu ortaya çıkan dijital öyküleme; sosyobilimsel konuların içerisinde teknolojik unsurlar, ikilemler barındırması gibi sebeplerle ortak noktada kesişmektedir.

1.4. DİJİTAL ÖYKÜLEME

Öykü ayrıntılarıyla anlatılan olaylardır (TDK, 2024). Öykü ve öykü anlatıcılığının tam olarak ne zaman başladığı bilinmemektedir. Öyküler insanlık var olduğundan beri toplumların bir parçası olarak kabul edilmektedir. Geçmişten günümüze öyküler, toplum hayatında önemli bir araç olarak görülmüştür (Wang ve Zhan, 2010). Kimi zaman kültürün taşıyıcısı olmuş, kimi zaman eğlence unsuru olarak kabul edilmiş, kimi zaman deneyimin ve tecrübenin aktarıcısı olmuştur. Öyküler geçmişten günümüze kendini daima yenilemiş, farklı türleri olmuştur. Dijital öyküleme de öykü türlerinden bir tanesidir.

Değişen ve gelişen dünya şartlarında teknoloji artık insanoğlunun hayatının kaçınılmaz bir parçası olmuştur. Neredeyse hayatımızın her alanında kendini gösteren teknoloji günümüzde bilim dünyasının da üzerinde en çok durduğu konuların başında gelmektedir. Teknoloji alanındaki bu değişim ve hızlı dönüşümler öyküleri de etkilemiştir. Geleneksel tarzda başlayan sözlü öykü anlatımı zamanla yazıya dökülmüş, nesilden nesile aktarılan bir hâl almıştır. İnsanlar öyküleri zaman içinde bazen görsel unsurlarla da desteklemiştir. Dijital öyküleme kavramı da en eski zamanlardan, belki de bir mağara resminin teknolojik unsurlarla desteklenen öykü türüne dönüşmesinin başlangıç noktası olmuştur.

Dijital öyküleme kavramı, öykü kavramı kadar eski bir kavram değildir. Öykülerin de artık teknolojiyle etkileşim içinde olması sonucunda dijital öyküleme kavramı ortaya çıkmıştır. Baki'ye (2015) göre teknolojinin imkanlarıyla birlikte öykülere erişmek, aktarmak ve dinlemek artık daha kolaydır.

1.4.1. Dijital Öykülemenin Tanımı

Yapılan literatür taramasında dijital öyküleme kavramının çok eski bir kavram olmadığı görülmektedir. Dijital öyküleme ilk defa 1980'li yıllarda kullanılmaya başlamış ve günümüze kadar yaygınlaşmıştır. Dijital öyküleme, geleneksel öykü türünün ses, video, metin gibi teknolojik unsurlarla bir araya getirilmesiyle oluşturulmaktadır. Dijital öyküleme tanımlarından birkaçı aşağıda verilmiştir.

Dijital öyküleme, geleneksel öykü anlatımı ile çoklu ortam teknolojilerinin birleşimi olarak görülmektedir (Norman, 2011).

Dijital öyküleme, öyküye uygun metin, resim, film, animasyon ve müziğin çeşitli yazılımlar aracılığı ile bir araya getirilerek yeniden düzenlenip sunulduğu bir anlatım aracıdır (Meadows, 2003).

Dijital öyküleme, içeriğin çoklu ortam araçları ile içerikle duygusal etkileşimin sağlanması ve içeriğin başka kişilerle paylaşılmasını sağlayan ve bunları bir arada tutan araçtır (Kieler, 2010).

Dijital öyküleme dijital bir ortamda metne dayalı anlatım, ses, resim, video ve müziğin sunulma sürecidir (Figa, 2007).

Yapılan tanımlara bakıldığında genel olarak ses, video, metin gibi çoklu ortamlardan bahsedilmektedir. Dijital öyküleme, geleneksel öykünün teknolojik unsurlarla desteklenmesi ve geleneğin dijitale evrilmesi olarak ifade edilebilir. İçerisinde geleneksel unsurları barındırarak günümüzü yaşayan bir türdür. Geleneksel öykü türüne göre içeriğinde video, ses gibi unsurlar barındırması sebebiyle daha ilgi çekici olabilmektedir. Eğitimde kullanılması geleneksel öyküye göre daha fazla duyuya hitap ettiği için daha kalıcı öğrenmeler sağlayabilmektedir. Dijital öyküleme oluşturmada herhangi bir konu sınırlaması bulunmamaktadır. İçerikler genel olarak 2-10 dakika arasında değişebilmektedir (Menezes, 2012). Jakes ve Brennan'a (2005) göre 2-3 dakikalık içerikler yeterli olabilmektedir.

1.4.2. Dijital Öykülemenin Hazırlama Aşamaları ve Hazırlama Süreci

Dijital öyküleme hazırlamak hem süreç öncesinde hem de süreç esnasında hazırlık gerektirmektedir. İçerik oluşturulurken hedef kitlenin önceden belirlenmesi, bu yaş düzeyine uygun öykü ve görseller tasarlamak gerekmektedir. Dijital öyküleme

içerisinde yazma, görseller bulma, seslendirme, duygu yükleme gibi birçok aşama gerektiren bir süreç bütünüdür. Dijital öyküleme oluşturmanın belirli aşamaları bulunmaktadır. Bu aşamalar şöyle ifade edilmektedir:

- Yazma, senaryolaştırma, öykü tahtası oluşturma, çoklu ortam araçlarının kullanımı, dijital öykülemeyi oluşturma ve paylaşma (Jakes vd., 2005).
- Tolisano (2008), dijital öyküleme sürecini üç adımda ele almış, bu aşamaları ise yazma, öyküye dönüştürme ve senaryolaştırma şeklinde ifade etmiştir.
- Frazel'e (2010) göre dijital öyküleme aşamaları hazırlama, üretme ve sunma şeklinde ifade edilmektedir.
- Haliloğlu Tatlı (2016) ise kendinden önce yapılmış çalışmaları derleyerek dijital öykülemenin aşamalarını üretim öncesi, üretim, üretim sonrası ve dağıtım şeklinde ifade etmiştir.

1.4.3. Dijital Öykülemenin Türleri

Yapılan literatür taramasında dijital öykülemenin de tıpkı öykü türlerinde olduğu gibi farklı türleri bulunmaktadır. Robin (2008) tarafından yapılan sınıflamaya göre dijital öyküler üç türden oluşur.

1.4.3.1. Kişisel Öyküler

Öyküyü oluşturan kişinin kendi düşüncelerini ve bakış açılarını öyküye yansıttığı türdür. Kişi aktarmak istediği şeyi karşı tarafa etkili şekilde aktarabilmektedir. Dijital öyküleme türleri içerisinde en popüler olan türdür (Robin, 2008). Yüksel Arslan'a (2013) göre bu tür öyküler kişinin deneyimlerini aktardığı, özgün öykülerdir. Bu öykü türü, kişinin kendi deneyimlerini, kendi yaşantılarını içerdiği için kişinin başından geçen bir olayı dinleyicilere daha etkili şekilde aktarılması sağlanmaktadır. Geleneksel tarzda anlatılacak olan olay örgüsünün daha etkili şekilde aktarılmasını sağlamaktadır. Tabak (2017) yaptığı çalışmada öğrencilere hazırlanacak kişisel dijital öykülemenin öğrencilerin farklılıklara saygı duymasını, farklı kültürleri daha iyi şekilde anlamasını, sınıf iklimi içerisinde öğrencilerin birbirini daha iyi tanımalarını bu durumun ise çok kültürlülüğü destekleyeceğini ifade etmiştir. Robin'e (2006) göre kişisel dijital öyküleme, uyrukları farklı olan öğrencilerin birbirlerini daha iyi anlayabilmesine, duygu sorunlarıyla başa çıkabilmelerine yardımcı olmaktadır.

1.4.3.2. Tarihi Öyküler

Geçmişte yaşanmış tarihi bir olay veya durum hakkında oluşturulan dijital öyküleme türüdür. O dönemi anlatan gerçek fotoğraflar, resimler kullanılabilceği gibi olayları destekleyen başka unsurlar da kullanılabilir. Tally ve Goldenberg'e (2005) göre tarihi dijital öyküleme sosyal bilgiler derslerindeki tarih içerikli konuları öğrencilere daha iyi şekilde aktarabilmek amacıyla kullanılabilir.

1.4.3.3. Öğretici/ Bilgilendirici Öyküler

Bu öykü türünde bilgi aktarımı sağlanır. Garrety'e (2008) göre bu öykü türü hemen hemen her alanda hazırlanıp kullanılabilir. Öğretmenler müzikten fiziğe kadar çok çeşitli disiplinlerdeki ders içeriklerini dijital öyküleme aracılığıyla öğretim materyallerine çevirebilir (Robin, 2008).

Robin'e (2006) göre dijital öyküleme türleri ayrı kullanılabilceği gibi bir araya getirilerek beraber de kullanılabilir. Üç türün de birlikte kullanılabilceğinin göstergesi olarak otobiyografi örneğini sunmaktadır. Dijital Öykü Anlatım Merkezi tarafından dijital öyküleme anlatımının yedi ögesi Tablo 2.1'de gösterilmiştir.

Tablo 2.1. Dijital Öyküleme Anlatımının Yedi Ögesi (Eğitim Teknolojileri Okumaları 2016 kitabından alınmıştır.)

Dijital Öykü Ögesi	Açıklaması
1.Bakış Açısı	Öykünün ana fikri ve yazarın bakış açısının belirlenmesidir.
2.Dramatik Soru	Öykünün sonunda cevaplanması gereken ve öykü süresince izleyicilerin ilgisini canlı tutacak anahtar sorudur.
3.Duygusal İçerik	Öyküde yer verilen içerik, öykü ile izleyici arasında duygusal ve kişisel bir bağ kurmalıdır.

Tablo 2.1. Dijital Öykü Anlatımın Yedi Ögesi (Eğitim Teknolojileri Okumaları 2016 kitabından alınmıştır.)(Devamı)

4.Ses Kullanımı	Dinleyicilerin öyküyü anlamalarına yardımcı olmak amacıyla ses kullanılarak öykünün kişiselleştirilmesidir.
5.Müziğin Gücü	Öykünün süslenmesi ya da desteklenmesi için müzik ya da benzeri sesler kullanmasıdır.
6.Ekonomi	İzleyicilerin zihinlerine fazla yükleme yapmamak için öykünün yeterli içerikle sunulmasıdır.
7.Ritim	Süreç içerisinde öykünün hangi ritimde (yavaş mı hızlı mı) ilerleyeceğidir.

1.4.4. Dijital Öyküleme Oluşturulurken Kullanılan Araçlar

Dijital öyküleme oluşturabilmek için bilgisayar, telefon gibi bazı teknolojik aletlerin kullanımı konusunda temel beceriler gerekmektedir. Dijital öyküleme oluşturabilmek için kullanılan bazı temel programlar şunlardır:

Photo Story 3: Microsoft tarafından geliştirilmiş bir uygulamadır. Windows işletim sistemi üzerinden kullanılır. Ücretsiz bir programdır. Kullanıcılar herhangi bir hesap oluşturmadan programdan faydalanabilmektedir. Fotoğraflara geçiş efektleri ve müzikler eklenip, kırpılıp düzenlenebilmektedir. Eklenen müziklerin ses düzeyi istenen seviyede ayarlanabilmektedir. Fotoğraflar üzerine metinler eklenebilmektedir. Oluşturulan içerik video formatında kaydedilip istendiği takdirde başka cihazlarla paylaşılabilir.

Microsoft PowerPoint: Temel olarak sunum oluşturmak için kullanılan bir yazılımdır. Genellikle iş, eğitim, akademik sunumlar yapmak için kullanılır. Kullanıcılara fotoğraf, ses, video ve metin ekleme gibi imkânlar sunmaktadır. Oluşturulan içerikler video formatına da dönüştürülüp kaydedilebilmektedir.

Movie Maker: Microsoft tarafından Windows işletim sistemi için geliştirilmiştir. Kullanıcılarına içeriklere efektler vererek daha çekici sunu oluşturma imkânı sunar. Videoları kesme, birleştirme, ses ekleme ve videolara metin ekleme gibi olanaklar sunar.

Oluşturulan içerikler farklı formatlarda indirilebilir ve paylaşılabilir. Microsoft 2017 yılından itibaren Movie Maker uygulamasına son vermiştir.

iMovie: İOS işletim sistemi için geliştirilmiş bir yazılımdır. Kullanmaya yeni başlayan kullanıcılar için basit tasarlanmış bir arayüzü vardır. Kullanıcılara videoları kesme, birleştirme ve düzenleme imkânı tanımaktadır. Hem kişisel kullanımlarda hem de profesyonel kullanımlarda tercih edilmektedir. Yalnızca Mac tabanlı işletim sistemlerinde kullanılması sebebiyle erişilebilirlik problemi doğurmaktadır.

Ulead VideoStudio: Kullanıcılara videolara efektler ekleme, düzenleme, ses ve müzik ekleme imkânı tanır. Titreşimli metinler eklenebilmektedir. Profesyonel kullanım için uygundur. Yüksek çözünürlüklü, 4K video oluşturma imkânı tanır.

Bu yazılımlardan başka dijital öyküleme oluşturulabilecek web tabanlı araçlar da bulunmaktadır. Bu araçlardan bazıları şunlardır:

- Animoto (<https://animoto.com>)
- Bookcreator (<https://bookcreator.com>)
- Creaza (<https://web.creaza.com/en>)
- Elementari (<https://elementari.com>)
- Flipgrid (<https://info.flip.com/en-us.html>)
- MakeBeliefsComix (<https://makebeliefscomix.com>)
- Masher (<https://www.masher.com/>)
- Meograph (<http://www.meograph.com>)
- Moovly (<https://www.moovly.com>)
- My Storybook (<https://www.mystorybook.com>)
- Powtoon (<https://www.powtoon.com>)
- Prezi (<https://prezi.com>)
- Smilebox (<https://www.smilebox.com>)
- Story Jumper (<https://www.storyjumper.com>)
- Storybird (<https://storybird.com>)
- Storyboardthat (<https://www.storyboardthat.com>)
- Sutori (<https://www.sutori.com>)
- VoiceThread (<https://voicethread.com>)

- Wevideo (<https://www.wevideo.com>)
- Xtranormal (<https://www.xtranormal.com>)

1.4.5. Dijital Öyküleme Hakkında Yapılmış Yurt İçi ve Yurt Dışı Çalışmalar

Gelişen ve değişen dünya şartlarında teknoloji yaşamımızın önemli tamamlayıcılarından biri olmuştur. Sosyal hayat, iş hayatı, haberleşme ve ulaşım kanalları gibi hemen her konuda teknoloji ile sıkı ilişkiler geliştirmekteyiz. Toplumun her unsuruna etki eden teknolojiden doğal olarak eğitim de etkilenmektedir. Yapılan literatür taramasında teknolojik unsurlarla desteklenen eğitim ortamlarının öğrenciler üzerinde olumlu etkileri bulunduğu ifade edilebilir. Günümüzde dijital öyküleme yaklaşımı öğretmenler ve öğrenciler için eğitim ortamlarında kullanılan etkili araçlardır (Robin, 2006). Dijital öyküleme eğitimde önemli değişimlere neden olacağı ve dijital yerli olarak adlandırılan nesil için farklı, fonksiyonu yüksek ve özgün bir yöntem olduğu belirtilmektedir (Bozdoğan, 2012).

Hung, Hwang ve Huang (2012) proje tabanlı dijital öyküleme anlatımının öğrencilerin öğrenme motivasyonlarına ve problem çözme becerilerine etkisini incelemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulardan hareketle dijital öykülemenin öğrencilerin öğrenmelerine katkıları olduğu, problem çözme becerilerini geliştirdiği ve öğrencilerin motivasyonlarını geliştirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yang ve Wu (2012) lise düzeyinde dijital öykülemenin yabancı dil öğrenen öğrencilerde akademik başarı, motivasyon ve eleştirel düşünme becerisi üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Deney ve kontrol grubu üzerinden yürütülen çalışmada deney grubunda dijital öyküleme kullanılırken kontrol grubuna uygulanmamıştır. Araştırmada dijital öykülemenin öğrenci motivasyonunu artırdığı, yabancı dil öğreniminde akademik başarıyı artırdığı ve motivasyonu geliştirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Smeda, Dakich ve Sharda (2014) dijital öykülemenin öğrencilerin öğrenme ve derse katılımları üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Öğrencilerin bireysel ve gruplar halinde öğretmenlerin yönlendirmeleriyle dijital öykülemenin oluşturduğu araştırmanın sonuçlarına göre; dijital öykülemenin öğrenciler arasındaki iş birliğini, iletişimi ve derse katılımı artırdığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Abiola (2014) dijital öykülemenin öğrencilerdeki ahlaki eğitim üzerindeki etkisini incelemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Deney ve kontrol grubu üzerinden yürütülen bu araştırmadan elde edilen bulgulardan hareketle dijital öykülemenin öğrencilerin ahlaki eğitimleri üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ulum vd. (2020) fen bilimleri dersinde öğrencilere dijital öyküler hazırlatıp deneyimlerini değerlendirmek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Uygulama toplam 8 hafta sürmüştür. Öğrencilerin içerik oluştururken bazı teknik konularda problem yaşadığını fakat içerik hazırlama sürecinden mutluluk duyduklarını ve eğlendiklerini tespit etmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde öğrenciler daha kalıcı öğrenmeler yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Çoruk ve Seferoğlu (2020) dijital öykülemenin öğrenenlerin yansıtıcı düşünme becerilerinin gelişimi üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla bir çalışma yapmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre dijital öykülemenin öğrenen kişiler arasında iş birliği sağlama konusunda olumlu etkilerinin bulunduğu ifade edilmiştir.

Küçükkoğlu ve İncikabı (2020) öğrencilerin matematik tarihine yönelik dijital öyküleme süreçlerini ve bu sürece yönelik düşüncelerini belirlemek amacıyla bir çalışma yapmışlardır. Bu çalışmada öğrencilerle yapılan görüşmelerde dijital öykülemenin kalıcı öğrenmelerin gerçekleşmesini sağladığı, öğrenci motivasyonunu arttırdığı, öğrencilerin çoğunun içerik oluşturma sürecinden memnun olduğu ve bu tür etkinliklerin düzenlenmesiyle matematik dersine ilginin daha fazla arttığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Baki ve Feyzioğlu (2020) dijital öykülemenin 6. Sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisini incelemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Deney ve kontrol grubu üzerinden gerçekleştirilen çalışmada deney grubu öğrencileri ile dijital öyküleme etkinliklerine dayalı ders işlenirken kontrol grubu üzerinde sadece mevcut ders programı uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre dijital öykülemeyle destekli ders işlenen deney grubu öğrencileri üzerinde öykü yazma becerisinin gelişiminde olumlu bir katkısı olduğu sonucuna varılmıştır.

Kim ve Li (2021) dijital öykülemenin yansıtma becerisi, öğrenme süreçlerine etkisi ve öğrencilerin duygularını nasıl ifade ettiklerini incelemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Durum çalışması üzerinden yürütülen bu çalışmadaki bulgulardan elde edilen

sonuçlara göre dijital öykülemenin öğrencilerin motivasyonunu ve yaratıcılığını artırdığı, kimlik gelişimine olumlu anlamda katkı sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yılmaz ve Özden (2022) Türkçe dersinde dijital öyküleme kullanımının öğrencilerin konuşma becerisi üzerindeki tutum ve motivasyonuna olan etkisini incelemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Deney ve kontrol grubu üzerinden gerçekleştirilen çalışmanın sonuçlarına göre dijital öykülemeyle desteklenen Türkçe derslerinde dijital öykülemenin öğrencilerin tutum ve motivasyonunu artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Demirkol ve Girmen (2023) dijital öyküleme çalışmalarının dil becerilerine etkilerini belirlemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmada dil becerilerini geliştirdiği düşünülen içerikler kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarında dijital öykülemenin öğrencilerin dil becerilerinin gelişimi konusunda olumlu etkilerinin bulunduğu, motivasyonu olumlu anlamda etkilediği ve öğrencilerin dinleme becerileri geliştirdiği ifade edilmiştir.

Bilici ve Yılmaz (2023) ortaöğretimde öğrencilerin iş birliği ile gerçekleştirilen dijital öykülemeyle etkileşim durumlarının incelenmesi amacıyla bir çalışma yapmışlardır. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin senaryo kurgusu oluştururken ve süre yönetiminde çok zorlandığı ifade edilmiştir. Ayrıca dijital öyküleme oluşturma sürecinin öğrenmede kalıcılığı artırdığı, öğrenci motivasyonunu artırdığı ve öğrenmeyi pekiştirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kasap ve Say (2023) dijital öykülemenin sosyal bilgiler ve Türkçe derslerinde sıkça kullanıldığını bu nedenle de fen öğretiminde dijital öyküleme kullanımının düşünme becerisine, dijital okuryazarlığa ve fen dersine yönelik tutumlar üzerindeki etkilerini araştırmak amacıyla bir çalışma yapmışlardır. Bu çalışmanın sonuçlarına göre dijital öykülemenin eleştirel düşünme becerisini, dijital okuryazarlığı ve öğrencilerin fen bilimleri dersine yönelik tutumlarını olumlu olarak etkilediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Atatekin, İstanbullu ve Korkmaz (2023) Türkçe dersinde dijital öyküleme kullanımının öğrencilerin başarılarına ve derse dönük tutumlarının incelenmesi amacıyla bir çalışma yapmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre dijital öykülemenin öğrencilerin Türkçe dersine olan tutumlarını değiştirme konusunda

herhangi bir etki etmediği belirlenmiştir. Dijital öykülemenin klasik yöntemlere kıyasla akademik başarıyı artırma konusunda olumlu etkilerinin olduğu belirlenmiştir.

Genel olarak dijital öykülemenin öğrencilerin akademik başarılarının artırılmasında, derslere olumlu tutum geliştirilmesinde, öğrenmelerde kalıcılığı artırmasında geleneksel yöntemlere göre ciddi avantajlarının olduğu ifade edilebilir.

1.4.6. Dijital Öyküleme Hakkında Sosyal Bilgiler Alanında Yapılmış Çalışmalar

Dijital öyküleme yöntemi hakkında literatür taranmıştır. Elde edilen bilgilere göre dijital öyküleme özellikle fen bilimleri alanında daha yaygın şekilde kullanılırken literatürden elde edilen bilgilere göre sosyal bilgiler alanında dijital öyküleme hakkındaki araştırmaların özellikle 2019 yılından itibaren artmaya başladığı görülmüştür (Demir, 2019; Karataş, 2019; Ünlü vd. 2020; Pala 2020; Olur, 2021; Kocakaya, 2022; Bolat, 2022; Namlı, 2023; Pala, 2023; Özdemir, 2023; Uyar, 2023; Kandemir, 2023).

Demir (2019) 5. sınıf sosyal bilgiler dersi “Gerçekleşen Düşler” ünitesinde dijital öykülemenin kullanımının öğrencilerin başarı, tutum ve motivasyonlarını artırmak amacıyla bir çalışma yapmıştır. Deney ve kontrol grubu üzerinden gerçekleştirilen araştırmadan elde edilen sonuçlara göre dijital öykülemenin kalıcılık üzerinde olumlu etkilerinin bulunduğu, öğrencilerin motivasyonlarını artırdığı, daha kalıcı öğrenmelerin gerçekleştiği, derslerin daha eğlenceli ve ilgi çekici hale dönüştüğü ifade edilmiştir.

Karataş (2019) dijital öykülemenin öğrencilerin akademik başarısına ve derse olan tutumuna etkisini incelemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Deney ve kontrol grubu olarak 7. sınıf öğrencileri üzerinde dört hafta uygulama gerçekleştirilmiş, deney grubu ile işlenen dersler dijital öykülemeyle desteklenmiş kontrol grubunda mevcut programa göre ders işlenmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre dijital öykülemenin akademik başarıyı artırdığı, öğrencilerin sosyal bilgiler dersine karşı tutumlarını geliştirdiği belirtilmiştir.

Ünlü vd. (2020) dijital öykülemenin sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Araştırma yarı deneysel modelde ön test-son test kontrol gruplu gerçekleştirilmiştir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre dijital öykülemenin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmede etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Pala (2020) sosyal bilgiler dersi Kültür ve Miras ünitesi bağlamında dijital öyküleme destekli grup çalışmasının öğrenci akademik başarı, tutum ve kalıcılığa etkisini incelemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Deney ve kontrol gruplarına uygulama öncesi başarı testi uygulanmış ve başarı testinin sonuçlarına göre kontrol ve deney gruplarının başarı düzeyleri birbirine yakın olduğu belirlenmiştir. Dijital öykülemeyle desteklenen sosyal bilgiler dersleri sonrası uygulanan başarı son testinde deney grubu lehine anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlardan hareketle; dijital öyküleme akademik başarıyı artırmaktadır. Dijital öyküleme destekli uygulanan grup çalışmaları akademik başarıyı artırmaktadır. Uygulama öncesi yapılan tutum ön testlerinde kontrol grubu ile deney grubu arasında anlamlı bir fark bulunamamış, uygulama sonrası tutum son test puanları ise deney grubu lehine sonuçlanmıştır. Buradan hareketle dijital öyküleme ile desteklenen grup çalışma etkinlikleri öğrencilerin sosyal bilgiler dersine karşı olumlu tutum geliştirmesine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrenmelerin kalıcılığı konusunda da deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Olur (2021) sosyal bilgiler dersinde öğrenciler tarafından hazırlanan dijital öyküleme kullanımı yoluyla öğrencilerde değer ve dijital okuryazarlık özyeterliliklerini incelemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. 5. sınıf öğrencileri üzerinde eylem araştırması olarak yapılan bu çalışma on iki hafta sürmüştür. Araştırma sonuçlarına göre dijital öyküleme hazırlama sürecinin öğrencilerin dijital becerilerini geliştirdiği, içerik oluşturma sürecinde velilerin de öğrencileri desteklemesi sonucu öğrenci motivasyonunu olumlu etkilediği, öğrencilerde problem çözme becerilerini geliştirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmaya göre dijital öyküleme daha fazla duyuya hitap ettiği için öğrencilerin konuyu öğrenmelerine ve hatırlamaya, öğrencilerin derse karşı ilgilerine olumlu etki ettiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca dijital öykülemenin öğrencilere ifade özgürlüğü tanıdığı belirtilmiştir.

Pala (2021) sosyal bilgiler dersi kapsamında “Tarihe Yolculuk” ünitesinde dijital öykülemenin kullanımının öğrencilerin akademik başarısına ve kalıcılığa etkisini incelemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. 6. Sınıf öğrencileriyle deney ve kontrol

grubu üzerinden gerekleŒen bu alıŒmada deney grubunda yedi hafta boyunca dijital öykülemeyle destekli ders iŒlenmiŒ, kontrol grubunda ise mevcut sosyal bilgiler programına uygun ders iŒlenmiŒtir. AraŒtırmadan elde edilen sonuçlara göre dijital öykü destekli ders iŒlenen deney grubunun kontrol grubuna göre kalıcılık üzerinde olumlu etkilerinin olduğu, dijital öykülemenin akademik baŒarı üzerinde olumlu etkileri olduğu tespit edilmiŒtir.

Kocakaya (2022) dijital öykülemeyle desteklenmiŒ sosyal bilgiler ğretimi sürecinin akademik baŒarı, öğrenmenin kalıcılığı ve derse yönelik motivasyona etkisini belirlemek amacıyla bir alıŒma yapmıŒtır. 4. Sınıf ğrencileriyle etkin vatandaşlık öğrenme alanı üzerinden deney ve kontrol grubu Œeklinde bir alıŒma yrtlmŒtir. alıŒmada dijital öykülemeyle desteklenen sosyal bilgiler dersini alan öğrencilerin akademik baŒarılarının arttığı, öğrenmelerde kalıcılığı desteklediği, ğrenci motivasyonunu olumlu anlamda etkilediği sonuçlarına ulaŒılmıŒtır.

Bolat (2022) sosyal bilgiler ğretiminde dijital yküleme destekli kanıt temelli öğrenme yaklaŒımıyla üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin yaratıcı dŒnme ve tarihsel sorgulama becerilerinin geliŒtirilmesi, süreçte karŒılaŒılan sorunların belirlenmesi ve giderilmesi amacıyla bir alıŒma yapılmıŒtır. AraŒtırmaya sosyal bilgiler dersinin bazı durumlarında problem yaŒayan, bilim ve sanat merkezlerinde eğitim gören öğrenciler katılmıŒtır. Dijital ykülemeyle desteklenen sosyal bilgiler derslerinin yaratıcı dŒnme becerilerine olumlu katkılar sunduğu, öğrencilerin ders tutumlarını olumlu anlamda geliŒtirdiĐi sonuçlarına ulaŒılmıŒtır. Dijital ykülemeyle destekli sosyal bilgiler derslerinin öğreticiliği geliŒtirdiĐi, bu sebeple de kanıt temelli öğrenme yaklaŒımıyla oluŒturulacak olan sosyal bilgiler derslerinde dijital öykülemenin kullanılması gerektiği sonucuna ulaŒılmıŒtır.

Namlı, Kayaalp ve Meral (2023) dijital öykülemenin kullanımıyla iŒlenen sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin teknolojiye yönelik tutumları, akademik baŒarıya etkisini incelemek amacıyla bir alıŒma yapmıŒtır. Nicel araŒtırma olarak tasarlanan bu alıŒmada deney grubu lehine akademik baŒarı ve teknolojiye yönelik geliŒen tutumları bakımından olumlu ve anlamlı bir fark olduğu belirtilmiŒtir. Ayrıca dijital öykülemeyle iŒlenen derslerde öğrencilerin eğlendiği, süreci merak uyandırıcı bulduğu, öğrencilerin teknoloji konusunda olumlu tutum geliŒtirdikleri ifade edilmektedir.

Özdemir (2023) sosyal bilgiler öğretiminde dijital öykülemenin işbirlikli ve duygusal tasarımla birlikte kullanılmasının öğrenme performansı, tutum ve sosyal duygusal beceri algılarına etkisini belirlemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. 5. sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen çalışmadan elde edilen sonuçlara göre dijital öyküleme öğrencilerin duyuşsal becerilerini ve öğrenme performanslarını geliştirmiş fakat öğrencilerin sosyal bilgiler dersine karşı tutumlarında bir değişikliğe etki etmediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin sosyal duygusal becerilerinde da anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

Uyar (2023) dijital öykülemenin tahmin-açıklama-gözlem tekniğiyle zenginleştirilerek dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin vatanseverlik değeri üzerine etkisini belirlemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Araştırma sonuçlarına göre dijital öyküleme öğrencilerdeki vatanseverlik değerini kazanmada etkili olmuş, öğrencilerin vatanseverlik değerine ilişkin yanlış algılarını tespit etmesine ve bu algıyı düzeltmesine yardımcı olmuştur. Vatanseverlik değerinin öğrenciler tarafından içselleştirildiği, öğrencilerin konuya daha çok dikkatlerinin çekildiği ve dijital öykülemenin öğrencilerin kelime dağarcığına katkı sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kandemir (2023) dijital öyküleme ve eğitsel oyunla desteklenen ortaokul 6. Sınıf sosyal bilgiler dersinin öğrencilerin akademik başarılarına, derse yönelik tutumlarına ve sosyal becerilerine etkisini belirlemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Üç grup üzerinden gerçekleştirilen bu çalışmada bir gruba dijital öyküleme destekli, bir gruba eğitsel oyun destekli, kontrol grubuna ise mevcut program kapsamında ders işlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre kontrol grubunda bulunan öğrencilerin akademik başarı, tutum ve becerilerinin çok fazla artmadığı belirtilmiştir. Öğrencilerde akademik başarı, tutum ve becerileri en fazla geliştiren durumun dijital öyküleme grubundaki öğrencilerde olduğu, eğitsel oyun grubunun ise ikinci sırada yer aldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Dijital öykülemenin sosyal bilgiler dersinde kullanımı konusunda yapılan araştırmalarda öğrencilerin akademik başarısını arttırdığı (Demir, 2019; Karataş, 2019; Pala, 2020; Kocakaya, 2022; Namlı vd. 2023; Kandemir, 2023), öğrencilerin özyeterliliklerini geliştirdiği (Olur, 2021), öğrencilerin değerleri kavramasında etkili olduğu (Uyar, 2023) ortaya konmuştur. Sonuç olarak dijital öykülemenin öğrenme

ortamını zenginleştirdiği ve farklı öğrenme deneyimlerinde kullanılabilir bir yöntem olduğu söylenebilir.

1.4.7. 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ve Sosyal Bilgiler Öğretim

Programı

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (2024) dijital öyküleme kapsamında incelenmiş ve inceleme sonucu ulaşılan bazı bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

- Programlar Arası Bileşenler başlığı altında öğrencilerin yaşamlarında ve bilgi teknolojileri konusunda meydana gelebilecek değişimlere ayak uydurabilmeleri için okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Bu kapsamda dijital okuryazarlık becerisine de yer verildiği görülmektedir.
- İçerik Çerçevesi başlığı altında 4, 5, 6 ve 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde altıncı öğrenme alanı olarak Teknoloji ve Sosyal Bilimler öğrenme alanı sunulmuştur. Bu öğrenme alanında insanın teknolojiyle etkileşimine, karşılaşılan problemlere ve çözüm yollarına değinilmektedir.
- Öğrencilere bireysel öğrenme yaşantıları sunmak amacıyla hazırlanan “Farklılaştırma” başlığı altında öğrencilerin özgün fikir ve eserler ortaya çıkarabilmek amacıyla dijital öykülemenin kullanılabileceği açıkça ifade edilmiştir: “Öğrenciler kendi ürünlerini geliştirmeleri bağlamında kısa film çekimi, üç boyutlu harita yapımı, dijital sergi, dijital öykü yazımı, dijital içerik üretimi ve karikatür çizme gibi etkinliklerle desteklenebilir.” (MEB, 2024).
- Derinlemesine öğrenme imkânı sağlamak amacıyla oluşturulmuş Zenginleştirme başlığı altında öğrencilerden dijital öyküler yazılmasının istenebileceği vurgulanmaktadır.
- Sosyal Bilgiler 7. sınıf 3. öğrenme alanının Zenginleştirme bölümünde dijital öykülemeye şu şekilde yer verilmiştir:
“Osmanlı Dönemi'ne ait minyatürler öğrenciler tarafından incelenir. Minyatürdeki karakterler incelenip bu karakterler üzerinden hikâye yazma etkinliği gerçekleştirilir. Bunun için dijital hikâye oluşturma programları kullanılabilir.” (MEB, 2024).

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın yöntemi, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizine yer verilmiştir.

2.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışmada sosyal bilgiler dersinde sosyobilimsel konuların dijital öykülemeyle öğretimi konusunda öğrenci görüşlerini incelemek amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Baltacı (2019) nitel araştırmaların 1900'lü yıllarda insanı daha iyi anlayabilmek amacıyla sosyoloji, antropoloji ve psikoloji bilimleriyle ortaya çıktığını ifade etmiştir. Geçmişten günümüze uzanan nitel araştırma yönteminin farklı tanımları bulunmaktadır. Nitel araştırmanın genel geçer, herkes tarafından benimsenen bir tanımı yoktur (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu sebeple nitel araştırmanın birkaç tanımına bakmak faydalı olacaktır. Yıldırım vd. (2018) nitel araştırmayı; olayların veya durumların doğal ortamlarında gözlem, görüşme gibi nitel veri toplama araçlarıyla incelendiği araştırmalar şeklinde tanımlamaktadır. Nitel araştırmalar disiplinlerarası bütüncül bir yaklaşımla araştırmadaki problem durumunu yorumlayıcı bir bakış açısıyla inceleyen bir yöntemdir (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu ve Yıldırım 2010: 302). İnsanın karmaşık yapısını anlayabilmek için onu kendi ortamında incelemek ve derinlemesine bilgi elde etmek gerektirmektedir.

Nitel araştırmaların amacı, araştırmacının katılımcıları etkilemeyip durumu derinlemesine anlamaya çalışmasıdır. Bu sebeple araştırmacıların katılımcılardan elde ettiği bilgileri olduğu gibi rapor etmesi gerekmektedir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2020). Creswell (2021) nitel araştırmalarda araştırmacıların katılımcıları laboratuvar ortamında incelemediğini, bunun aksine verilerini ortamı etkilemeden katılımcıların doğal ortamlarından elde ettiğini ifade etmektedir.

LeCompte ve Goetz (1984) nitel araştırma yöntemlerindeki veri toplamayı çevreyle ilgili veriler, süreçle ilgili veriler ve algılarla ilgili veriler olmak üzere üç gruba ayırmıştır. Çevreyle ilgili veriler, araştırmanın yapıldığı ortama ilişkin bilgileri

içermektedir. Süreçle ilgili bilgiler, araştırma süresince olup bitenlerle ilgili bilgileri içermektedir. Algılara ilişkin veriler ise araştırmanın yapıldığı insan grubunun süreçle ve çevreyle ilişkin görüşlerini içermektedir. Nitel araştırmada en yaygın olarak kullanılan veri toplama araçları görüşme, gözlem ve doküman incelemesidir (Yıldırım vd. 2018).

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Olgubilim farkında olduğumuz ancak derinlemesine bilgi sahibi olmadığımız olgulara odaklanmaktadır (Yıldırım vd. 2018). Olgubilim, birkaç kişinin bir fenomen veya kavramla ilgili yaşanmış deneyimlerinin ortak anlamını keşfeder (Creswell, 2021). Olgubilim, bireylerin tecrübelerini temele almaktadır. Akturan ve Esen'e (2008) göre olgubilimdeki temel amacın bireyin incelenen olgu hakkındaki düşüncelerini incelemektir.

2.2. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın çalışma grubu 2023/2024 Eğitim Öğretim Yılı Elâzığ ilindeki bir devlet okulunda 5. sınıflarda eğitim gören 22 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma yapılan okulda 5. sınıf düzeyinde toplam beş şube bulunmaktadır. Şubeler 4. Sınıf yıl sonu not ortalamalarına bakılarak başarı düzeyi bakımından heterojen oluşturulmuş sınıflardır. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile kura yoluyla 5/A sınıfı seçilmiş, sınıfta eğitim gören 22 öğrencinin tamamı çalışmaya dâhil edilmiştir.

Kolay ulaşılabilir durum örnekleme araştırma hız ve pratiklik katar. Bu örneklemede araştırmacı yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer (Yıldırım vd, 2018: 123). Araştırmada kolay ulaşılabilir durum örneklemesinin tercih edilmesinin sebebi araştırmacının görev yaptığı okul olması sebebiyle öğrencileri ve özelliklerini iyi tanınması, iletişimde zorluk yaşamamasıdır. Araştırmaya katılan 22 öğrencinin 7'si kız, 15'i erkektir. Öğrenciler Ö1, Ö2, Ö3, ...Ö22 şeklinde kodlanmıştır.

Çalışma grubundaki öğrencilere ait bilgilere tablo 3.1'de yer verilmiştir.

Tablo 3.1. Çalışma Grubuna Ait Öğrenci Bilgileri

Öğrenciler	Sınıf	Yaş	Cinsiyet
Ö1	5/A	11	Kız
Ö2	5/A	11	Erkek
Ö3	5/A	11	Erkek
Ö4	5/A	11	Kız
Ö5	5/A	11	Erkek
Ö6	5/A	11	Kız
Ö7	5/A	11	Erkek
Ö8	5/A	11	Erkek
Ö9	5/A	11	Erkek
Ö10	5/A	11	Erkek
Ö11	5/A	11	Erkek
Ö12	5/A	11	Erkek
Ö13	5/A	11	Erkek
Ö14	5/A	11	Erkek
Ö15	5/A	11	Kız
Ö16	5/A	11	Erkek
Ö17	5/A	11	Kız
Ö18	5/A	11	Kız
Ö19	5/A	11	Erkek
Ö20	5/A	10	Erkek
Ö21	5/A	11	Kız
Ö22	5/A	11	Erkek

2.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmanın bu bölümünde dijital öykülemenin hazırlanma ve uygulanma süreci, yarı yapılandırılmış görüşme formu, görüşmenin gerçekleştirilmesi ve verilerin analizi hakkında bilgiler verilmiştir.

2.3.1. Uygulama Süreci

Yapılan literatür taramasında sosyobilimsel konuların tartışmalı, ikilemler içeren ve üzerinde uzlaşa sağlanamayan konular olduğu belirlenmiştir. Bu sebeple sosyal

bilgiler dersi 5. sınıf “Bilim, Teknoloji ve Toplum” öğrenme alanından Teknoloji ve Toplum konusu “Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.” kazanımı seçilmiştir. Bu konunun seçilmesinin nedeni teknolojinin yararları ve zararlarının hâlâ her kesimce tartışılıyor olması bu sebeple de sosyobilimsel konular içerisinde değerlendirilebilmesidir.

Konu seçiminden sonra öykü yazma aşamasına geçilmiştir. Araştırmacı tarafından sosyobilimsel konulardan hareketle teknolojinin olumlu yanlarını yansıtan “Teknoloji ve Sosyal Hayat İkilemi” ve “Başarının Sırrı Toplum” ile teknolojinin olumsuz yanlarını yansıtan “Bir Musibet Bin Nasihatten İyidir” ve “Artık Daha Bağlıyız” adlı dört öykü oluşturulmuştur. Buradaki amaç sosyobilimsel konuların içerisinde ikilik yaratan konuların varlığının olmasıdır. Öykülerin kazanıma uygunluğunun denetlenmesi açısından araştırmacı ile aynı okulda görev yapan iki sosyal bilgiler öğretmenine incelenmiştir. Oluşturulan öyküler MEB’de görev yapan iki Türkçe öğretmenine incelenmiş, düzeltmeler yapılmış ve öykülere son hâli verilmiştir. Oluşturulan öyküleri iki farklı kişi seslendirmiş ve seslendirme açısından en uygun olanı seçilmiştir. Seslendirme aşamasından sonra öykülere uygun fotoğraflar bulabilmek amacıyla çalışılmış, öykülere uygun fotoğraflar seçilmiştir. Photo Story 3 programıyla seslendirilen öyküler fotoğraflarla birleştirilmiş, Canva (<https://www.canva.com/tr>) internet sitesinden ise oluşturulan dijital öykülerin arka planına müzikler eklenmiş ve içerik oluşturma işi tamamlanmıştır.

Uygulama süreci 03.04.2024-12.04.2024 tarihleri arasında iki hafta ve toplam altı ders saati sürmüştür. Ders anlatımının yanında her hafta ikişer adet dijital öykü öğrencilerle paylaşılmıştır.

2.3.2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları

Araştırmanın yapısı gereği nitel verileri elde etmek amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulan dijital öyküler hakkında öğrencilerin görüşlerini belirleyebilmek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Briggs (1986) sosyal bilimlerde yapılan araştırmalarda görüşmenin en sık kullanılan veri toplama yöntemi olduğunu, bunun sebebinin bireyler hakkında detaylı bilgiler elde etmeyi kolaylaştırması olarak ifade etmektedir. Patton’a (1987) göre bireyi daha iyi anlayabilmek, bakış açısını kavrayabilmek görüşmenin ana amacıdır.

Bu çalışmada odak grup görüşmesi yapılmıştır. Yıldırım vd.'ye (2018) göre odak grup görüşmesindeki sorulara verilen cevaplar bireylerin birbirini duyması gerekçesiyle tüm bireylerin birbirini etkilemesine ve sorulara verilen cevapların derinleşmesine katkı sunmaktadır. Bu sebeple bireysel görüşmeler yerine odak grup görüşmelerinin yapılması daha derinlemesine veri elde etmek amacıyla kullanılabilir.

Creswell'e (2021) göre olgubilimin veri toplama aracı genellikle olguyu deneyimleyen kişilerle yapılacak mülakatlarla gerçekleşir. Araştırmada görüşme türlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tercih edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmede araştırmacı önceden hazırladığı konu veya alanlara sadık kalarak hem önceden hazırlanmış soruları sorma, hem de bu sorular konusunda daha ayrıntılı bilgi alma amacıyla ek sorular sorma özgürlüğüne sahiptir (Yıldırım vd. 2018: 132). Böylece yarı yapılandırılmış görüşme araştırmacıya, bir metne bağlı kalmadan ortamın özelliklerine uygun olarak hareket etme imkânı tanımaktadır. Bu durum da görüşmeden elde edilen verilere zenginlik ve sohbet havası katmaktadır.

Görüşme soruları hazırlanırken araştırmacı okulunda görev yapan zümre öğretmenleriyle fikir alışverişinde bulunmuştur. Araştırmanın amaç ve alt amaçlarına uygun olarak sosyobilimsel konuların dijital öykülemelerle öğretimi hakkında öğrenci görüşlerini belirlemek amacıyla görüşme soruları hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme soruları Muş Alparslan Üniversitesi'nde görev Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında görev yapan bir akademisyene incelenmesi için gönderilmiştir. Uzman görüşüyle sorulara son şekli verilmiştir.

2.3.3. Görüşmenin Gerçekleştirilmesi

Odak grup görüşmesi öncesi öğrencilere görüşmenin daha sağlıklı yürütülebilmesi için sorulara içtenlikle ve çekinmeden cevap vermeleri gerektiği, sorulan sorulara teker teker cevap verilmesi gerektiği, başka şeylerle ilgilenilmemesi, masa ve sıradaki eşyaların yavaşça hareket ettirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Öğrencilere çalışmaya katılımın gönüllülük esasına bağlı olduğu ve istedikleri zaman çalışmadan çekilebilecekleri ifade edilmiştir. Görüşmenin kayıt altına alınacağı belirtilmiş ve öğrencilerin onayı alınmıştır. Görüşme sınıf ortamında ve öğrencilerin düşüncelerini serbestçe ifade edebileceği şekilde gerçekleştirilmiştir.

Görüşme 15.04.2024 günü gerçekleştirilmiş ve 27 dakika sürmüştür. Katılımcıların sorulan sorulara verdikleri cevaplara göre alt sorular sorulmuş ve daha detaylı veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Görüşme esnasında görüşmeyi aksatacak olumsuz bir olay veya durum yaşanmamıştır.

2.4. VERİLERİN ANALİZİ

Nitel araştırmalarda elde edilen verilerin analizi karmaşık bir süreçtir. Kuş (2023) nitel araştırmaların karmaşık süreçler olmasının sebebini elde edilen bulguların fazla olmasına bağlamıştır. Bu çalışmada verilerin analizinde içerik analizinden faydalanılmıştır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım vd. 2018). Çalışmada öğrencilerin görüşlere temalara ve kategorilere ayrılmıştır. Bununla beraber doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Araştırmacının görüşmelerden elde ettiği verilerden ulaşıp oluşturduğu tema, kategori ve kodların geçerliliğini test etmek amacıyla Muş Alparslan Üniversitesi'nde Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında görevli bir akademisyenden uzman görüşü alınmıştır. Uzman görüşüyle tema, kategori ve kodlara son hâli verilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın amacına göre odak grup görüşmesiyle öğrencilerden elde edilen verilerin analiz edilmesiyle ulaşılan bulgulara yer verilmiştir. Veriler içerik analizi ile analiz edilmiş ve elde edilen veriler frekans ve yüzde olarak tablolarda sunulmuştur. Her tablonun altında bulgularla ilgili açıklamalara ve doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre dijital öykülemenin öğrencilere katkıları, dijital öykülemenin kullanımı, dijital öykülemenin olumlu yanları, dijital öykülemenin zorlukları, dijital öykülemenin sosyal bilgiler dersinde kullanımı, dijital öykülemenin diğer derslerde kullanımı ve dijital öyküleme hakkında öneriler olmak üzere 7 tema belirlenmiştir (Tablo 4.1.).

Tablo 3.1. Temalar ve Kategoriler

Temalar ve Kategoriler						
Dijital öykülemenin öğrencilere katkıları	Dijital öykülemenin kullanımı	Dijital öykülemenin olumlu yanları	Dijital öykülemenin zorlukları	Dijital öykülemenin sosyal bilgiler	Dijital öykülemenin diğer derslerde	Dijital öyküleme hakkında öneriler
Anlamayı artırma	Katılımı artırma	Dersi anlama	Zorluk yaşayan	Tüm konular	Tüm dersler	İçeriği öğrencinin
Daha iyi öğrenme	Güzel	Ders katılımı	Zorluk yaşamayan	İlkçağ uygarlıkları	Fen bilimleri	Gerçek hayata
Bilinçlenme	Eğlenerek öğrenme	Dikkat çekme		Haklarımla varım	Matematik	Etkileyici öğeler
Eğlenerek öğrenme		Hayal gücünü güçlendirme		Bilim insanları	Bilişim teknolojileri	İçeriği öğretmen ve öğrencinin
Öğrenmeden zevk alma		Etkin vatandaş		Yeryüzü şekilleri		İçeriğin ebeveynlerl

Tablo 3.1. Temalar ve Kategoriler (Devamı)

Başarıyı artırma		Anlatımı canlandırma				
Katılımı artırma						
Öğrenmeye katkı						
Etkin vatandaş						
Gerçek hayatla						

3.1. BİRİNCİ ALT AMACA İLİŞKİN BULGULAR

Katılımcılara “Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülemelerin kullanılmasının size katkısı oldu mu? Olduysa bunlar nelerdir?” şeklinde görüşleri sorulmuş ve elde edilen sonuçlara Tablo 4.1’de yer verilmiştir.

Tablo 3.2. Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Tema	Kategoriler	Frekans	Yüzde
Dijital Öykülemenin Öğrencilere Katkıları	Anlamayı artırma	4	19.04
	Daha iyi öğrenme	3	14.28
	Bilinçlenme	2	9.52
	Eğlenerek öğrenme	2	9.52
	Öğrenmeden zevk alma	2	9.52
	Başarıyı artırma	2	9.52
	Katılımı artırma	2	9.52

Tablo 3.2. Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular (Devamı)

	Öğrenmeye katkı	2	9.52
	Etkin vatandaş	1	4.76
	Gerçek hayatla bağlantı	1	4.76
Toplam	10	21	100

Katılımcılara “Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülemelerin kullanılmasının size katkısı oldu mu? Olduysa bunlar nelerdir?” sorusu sorulmuş Tablo 4.2’de sorulan soruya 21 öğrencinin cevap verdiği ve dijital öykülemenin öğrencilere katkıları teması altında 10 kategori oluştuğu görülmüştür. Öğrenciler anlamayı artırma (4), daha iyi öğrenme (3), bilinçlenme (2), eğlenerek öğrenme (2), öğrenmeden zevk alma (2), başarıyı artırma (2), katılımı artırma (2), öğrenmeye katkı (2), etkin vatandaş (1) ve gerçek hayatla bağlantı (1) kategorilerine cevaplar vermiştir.

Tablo 4.2’e göre anlamı artırma kategorisine yönelik olarak öğrenciler dijital öyküleme kullanımının konuları daha iyi anlamalarına katkı sağladığını söylemiştir.

Anlamı artırma kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö1** “Hocam mesela anlamadığımız konularda bizim daha çok anlamamızı sağladı.” şeklinde ifade etmiştir. **Ö3** “Gerçek hayattan örneklerle daha iyi anlamamızı sağlıyor.” demiştir.

Daha iyi öğrenme kategorisine yönelik olarak öğrenciler dijital öyküleme kullanımının konuları kavramada ve anlamada etkili olduğunu belirtmiştir.

Daha iyi öğrenme kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö6** “Anlamadığım konuları daha iyi öğrendim.” şeklinde ifade etmiştir. **Ö4** “Konuyu daha iyi anladım, kavramış oldum. Dijital öykülerin nasıl kullanıldığını anladım.” demiştir.

Bilinçlenme kategorisine yönelik olarak öğrenciler dijital öykülemenin kendilerini bilinçlendirdiğini ifade etmiş ve böylece etkin vatandaş olarak bilinçlenmeye katkı sunduğunu belirtmiştir.

Bilinçlenme kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö15** “Bilinçlenerek nasıl etkin vatandaş olacağımızı öğrenmemize yardımcı oldu.” demiştir.

Eğlenerek öğrenme kategorisine yönelik olarak öğrencilerin cevaplarından dijital öykülemenin dersi daha eğlenceli bir hale getirdiğini, kitaplardan öğrenmek yerine dijital öykülemenin kullanılmasına daha olumlu baktıkları belirlenmiştir.

Eğlenerek öğrenme kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö14** “Dijital öykülerin dinlenmesi eğlenceli olduğundan derse kitaplardan bakarak değil de dijital öykülerden dinlenmesi daha iyi.” şeklinde ifade etmiştir.

Öğrenmeden zevk alma kategorisine yönelik olarak öğrenciler dijital öyküleme kullanılmasının dersleri daha eğlenceli hale dönüştürdüğünü ve dersten daha fazla keyif aldıklarını belirtmiştir.

Öğrenmeden zevk alma kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö22** “Derse katılımımı olumlu etkiledi. Dersten daha fazla zevk almamı sağladı.” demiştir.

Başarıyı artırma kategorisine yönelik olarak öğrenciler dijital öykülemeyle işlenen derslerin öğrenmelerde kalıcılığı ve başarıyı arttırdığını ifade etmiştir.

Başarıyı artırma kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö1** “Benim ezberim iyi olmasına rağmen ezberi kötü olanlar için böyle animasyonlar daha kalıcı olur.” demiştir.

Katılımı artırma kategorisine yönelik olarak öğrenciler dijital öyküleme kullanılmasının ders katılımını arttırdığını ifade etmiştir.

Katılımı artırma kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö10** “Derse daha fazla katılmamı sağladı.” şeklinde ifade etmiştir.

3.2. İKİNCİ ALT AMACA İLİŞKİN BULGULAR

Katılımcılara “Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülemenin kullanıldığı dersler nasıl geçti? Sizin ve arkadaşlarınızın derse katılımı nasıldı?” şeklinde görüşleri sorulmuş ve elde edilen sonuçlara Tablo 4.2’ de yer verilmiştir.

Tablo 3.3. İkinci Alt Amaca İlişkin Öğrenci Görüşleri

Tema	Kategoriler	Frekans	Yüzde
Dijital Öykülemenin Kullanımı	Katılımı artırma	7	53.84
	Güzel	5	38.46
	Eğlenerek öğrenme	1	7.69
Toplam	3	13	100

Katılımcılara “Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülemenin kullanıldığı dersler nasıl geçti? Sizin ve arkadaşlarınızın derse katılımı nasıldı?” şeklinde görüşleri sorulmuş Tablo 4.2’de sorulan soruya 13 öğrencinin cevap verdiği, dijital öykülemenin kullanımı temasının ortaya çıktığı görülmüştür. Dijital öykülemenin kullanımı temasında katılımı artırma, güzel ve eğlenerek öğrenme olmak üzere toplam üç kategori belirlenmiştir. Öğrenciler katılımı artırma (7), güzel (5) ve eğlenerek öğrenme (1) kategorilerini dile getirmiştir.

Tablo 4.2’ye göre katılımı artırma kategorisine yönelik olarak öğrenciler dijital öykülemenin dersleri daha anlaşılır hale dönüştürdüğünü ve bu sebeple de öğrencilerin derse katılımını artırdığını ifade etmiştir.

Katılımı artırma kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö4** “Hocam iyiydi ve arkadaşlarımızın derse katılımı daha fazla oldu. Katılım arttı ve sosyal bilgiler dersi hakkında daha fazla bilgiye sahip oldum.” şeklinde görüş bildirmiştir. **Ö3** “Katılım arttı çünkü konuyu anlamayan arkadaşlarım daha iyi anladığı için daha fazla derse katılmaya başladılar.” demiştir. **Ö6** “Arkadaşlarımın katılımı arttı ve gayet iyi geçti.” demiştir. **Ö22** “Güzel geçti. Çünkü derse katılımı olumlu etkiledi.” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Güzel kategorisine yönelik öğrenciler dijital öykülemenin kullanıldığı derslerde öğrencilerin ders dışı unsurlarla daha az ilgilendiğini, dijital öyküleme kullanılan derslerin daha dikkat çekici olduğunu ve derslerin daha güzel geçtiğini belirtmiştir.

Güzel kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö13** “Güzeldi ve gayet iyi geçti.” demiştir. **Ö1** “Benim için çok güzel ve kalıcı bir ders oldu. Arkadaşlarım da sevdi, çok katıldı.” demiştir. **Ö15** “Gayet güzel geçti. Birkaç arkadaşımız dışında kimse gereksiz konuşmadı.” şeklinde görüş bildirmiştir. **Ö10** “Çok güzeldi ve etkileyiciydi.” şeklinde ifade etmiştir.

Eğlenerek öğrenme kategorisine yönelik olarak görüş bildiren öğrenci dijital öykülemenin dikkat çekici olduğunu, derslere katılımı arttırdığını ve dijital öykülemeyi eğlenceli bulduğunu belirtmiştir.

Eğlenerek öğrenme kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö14** “İyi geçti çünkü dijital öyküler eğlenceliydi. Ayrıca derse katılımımızı etkiledi. Hepimizin dikkatini çekti.” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir.

3.3. ÜÇÜNCÜ ALT AMACA İLİŞKİN BULGULAR

Katılımcılara “Sosyal bilgiler dersinde dijital öyküleme kullanılmasının olumlu yönleri nelerdir?” şeklinde görüşleri sorulmuş ve elde edilen sonuçlara Tablo 4.3’te yer verilmiştir.

Tablo 3.4. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Öğrenci Görüşleri

Tema	Kategoriler	Frekans	Yüzde
Dijital Öykülemenin Olumlu Yanları	Dersi anlama	10	55.55
	Ders katılımı	4	22.22
	Hayal gücünü güçlendirme	1	5.55
	Dikkat çekme	1	5.55
	Etkin vatandaş	1	5.55
	Anlatımı canlandırma	1	5.55
Toplam	6	18	100

Katılımcılara “Sosyal bilgiler dersinde dijital öyküleme kullanılmasının olumlu yönleri nelerdir?” şeklinde görüşleri sorulmuş Tablo 4.3’te analizi gösterilen soruya toplam 18 öğrenci cevap vermiştir. Dijital öykülemenin olumlu yanları temasında öğrenciler dersi anlama (10), ders katılımı (4), dikkat çekme (1), hayal gücünü güçlendirme (1), etkin vatandaş (1) ve anlatımı canlandırma (1) kategorilerinin ortaya çıktığı görülmüştür.

Tablo 4.3’e göre dersi anlama kategorisine yönelik öğrenciler dijital öykülemenin dersleri anlamaya yönelik olumlu katkıları olduğunu belirtmiştir.

Dersi anlama kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö5** “Dersi anlamamızı sağladı.” demiştir. **Ö18** “Konuyu daha iyi anlayabiliriz. Bilmediğimiz kelimeleri öğrenebiliriz ve dikkatini çekebilir arkadaşlarımızın.” şeklinde görüş bildirmiştir. **Ö2** “Konuları daha iyi anlayıp sınavlardan yüksek almamızı sağlar.” demiştir. **Ö6** “Arkadaşlarımın anlamadığı konuyu anlamasını sağlar.” şeklinde ifade etmiştir.

Ders katılımı kategorisine yönelik öğrenciler dijital öykülemenin ders katılımını arttırdığını bu durumun da daha fazla başarı sağlayacağını ifade etmiştir.

Ders katılımı kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö11** “Derse katılımımızı sağlar.” demiştir. **Ö17** “Derslere daha fazla katılımımızı sağlar.” demiştir. **Ö14** “Derslere katılımımızı etkiler ve dersimizde başarı sağlar.” şeklinde ifade etmiştir.

Hayal gücünü güçlendirme kategorisine yönelik fikir belirten öğrenci öykülemenin hayal güçlerine katkı sunduğunu ifade etmiştir.

Hayal gücünü güçlendirme kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö4** “Aklımızdan hayal edip gerçek hayatta yaşıyormuş gibi yaptığımız için bize daha çok katkısı olur. Hikâyeler gerçekte yaşıyormuş gibi oluyor. Gözümüzde canlanarak daha iyi kavırıyoruz. Dijital öykülerin nasıl kullanıldığını anlıyoruz.” şeklinde görüş bildirmiştir.

Etkin vatandaş kategorisine yönelik görüş belirten öğrenci dijital öykülemenin etkin vatandaşlık becerilerine katkıları olabileceğini ifade etmiştir.

Etkin vatandaş kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö15** “Birinci soruda da dediğim gibi etkin vatandaş olmamıza katkı sağlar.” cevabını vermiştir.

Anlatımı canlandırma kategorisine yönelik görüş belirten öğrenci dijital öykülemeyi günlük yaşamla ilişkilendirerek anlatımın canlandırılabilceğini ifade etmiştir.

Anlatımı canlandırma kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö1** “Mesela günlük yaşamdan örnekler vererek anlatım canlandırır.” demiştir.

3.3. DÖRDÜNCÜ ALT AMACA İLİŞKİN BULGULAR

Katılımcılara “Sosyal bilgiler dersinde dijital öyküleme kullanılması konusunda zorluk yaşadınız mı? Yaşadıysanız bu zorluklar nelerdir? Bu zorlukların giderilmesi için neler yapılabilir?” şeklinde görüşleri sorulmuş ve elde edilen sonuçlara Tablo 4.4’te yer verilmiştir.

Tablo 3.5. Dördüncü Alt Amaca İlişkin Öğrenci Görüşleri

Tema	Kategoriler	Frekans	Yüzde
Dijital Öykülemenin Zorlukları	Zorluk yaşamayan	15	93.75
	Zorluk yaşayan	1	6.25
Toplam	2	16	100

Katılımcılara “Sosyal bilgiler dersinde dijital öyküleme kullanılması konusunda zorluk yaşadınız mı? Yaşadıysanız bu zorluklar nelerdir? Bu zorlukların giderilmesi için neler yapılabilir?” şeklinde görüşleri sorulmuş Tablo 4.4’te analizi gösterilen soruya toplam 16 öğrenci cevap vermiştir. Öğrenciler tarafından dijital öykülemenin zorlukları teması altında zorluk yaşamayan (15) ve zorluk yaşayan (1) kategorilerini içeren cevaplar verilmiştir.

Tablo 4.4’te zorluk yaşamayan kategorisine yönelik olarak öğrenciler derslerin daha anlaşılır olduğunu, daha eğlenceli geçtiğini, keyif aldıklarını ifade etmiştir.

Zorluk yaşamayan kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö7** “Hocam zorluk yaşamadım çünkü çok eğlenceli geçti dersler.” demiştir. **Ö2** “Hocam yok hiç zorlanmadım. Çünkü ben anladım konuyu.” şeklinde ifade etmiştir. **Ö21** “Zor değildi. Herhangi bir zorluk yaşamadım.” demiştir. **Ö1** “Zorluk yaşamadım aksine daha da güzel geçti. Çok keyifliydi, çok etkili oldu.” şeklinde fikir belirtmiştir. **Ö14** “Ben zorluk yaşamadım. Bana göre dijital öyküler her durumda kullanılmalı.” demiştir. **Ö22** “Herhangi bir zorluk yaşamadım. Benim için iyi geçti.” şeklinde ifade etmiştir.

Zorluk yaşayan kategorisinde görüş belirten öğrenci dijital öykülemeyi seslendiren kişiyi bazen duymakta sıkıntı yaşadığını ifade etmiştir.

Zorluk yaşayan kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö15** “Bazen duymakta zorluk yaşadım. Dijital öyküyü seslendiren kişinin biraz daha yüksek sesle konuşması daha iyi olabilirdi.” şeklinde fikir belirtmiştir.

3.4. BEŞİNCİ ALT AMACA İLİŞKİN BULGULAR

Katılımcılara “Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülemeler başka hangi konuların öğretiminde kullanılabilir?” şeklinde görüşleri sorulmuş ve elde edilen sonuçlara Tablo 4.5’te yer verilmiştir.

Tablo 3.6. Beşinci Alt Amaca İlişkin Öğrenci Görüşleri

Tema	Kategoriler	Frekans	Yüzde
Dijital Öykülemenin Sosyal Bilgiler Dersi Konularında Kullanımı	Tüm konular	8	38.09
	İlkçağ Uygarlıkları	6	28.57

Tablo 3.6. Beşinci Alt Amaca İlişkin Öğrenci Görüşleri (Devamı)

	Haklarımla varım	3	14.28
	Bilim insanları	3	14.28
	Yeryüzü şekilleri	1	4.76
Toplam	5	21	100

Katılımcılara “Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülemeler başka hangi konuların öğretiminde kullanılabilir?” şeklinde görüşleri sorulmuş Tablo 4.5’te sorulan soruya 21 öğrencinin cevap verdiği görülmüştür. Öğrenciler tarafından cevaplanan sorunun analizi sonucunda dijital öykülemenin sosyal bilgiler dersi konularında kullanımı teması altında tüm konular (8), ilkçağ uygarlıkları (6), haklarımla varım (3), bilim insanları (3) ve yeryüzü şekilleri (1) kategorilerinin ortaya çıktığı görülmüştür.

Tablo 4.5’te tüm konular kategorisine yönelik görüş belirten öğrenciler genel olarak dijital öykülemenin sosyal bilgilere ait tüm konularda kullanılabileceğini ifade etmiştir.

Tüm konular kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö19** “Bütün derslerde ve bütün konularda kullanılabilir.” demiştir. **Ö12** “Sosyal bilgilerdeki tüm konularda kullanılabilir.” demiştir. **Ö10** “Bütün konularda kullanılabilir ama benim fikrim üretim, tüketim ve dağıtım. Onunla ilgili animasyonlar ve gerçek hayattan örneklerle daha iyi olurdu.” şeklinde fikir belirtmiştir. **Ö4** “Bence her konuda kullanılabilir. Ama bence en fazla iklimler konusunda kullanılması benim açımdan daha katkı sağlar.” demiştir. **Ö15** “Hepsinde kullanılabilir ama bence en çok haklarımla varım konusunda kullanılabilir. Çünkü hakları çiğnenen bir çocuğun öyküsü anlatılırsa gayet güzel olur.” şeklinde ifade etmiştir.

İlkçağ uygarlıkları kategorisine yönelik öğrenciler sosyal bilgiler dersi 5. sınıf Uygarlıklar konusunu anlamakta güçlük çektiklerini ve bu sebeple Uygarlıklar konusunda dijital öykülemelerin kullanılmasının kendilerine katkı sunabileceği konusunda görüş belirtmiştir.

İlkçağ uygarlıkları kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö6** “Bütün konularda kullanılabilir ama benim en çok anlamadığım uygarlıklar konusunda.” demiştir. **Ö11** “Arkadaşlarımızın da dediği gibi Mezopotamya Uygarlıklarında kullanılabilir.” şeklinde ifade etmiştir. **Ö18** “Hocam tüm derslerde kullanılabilir. Sosyal bilgiler için uygarlıklar konusunda biraz zorlandım. Onları unutmamak için animasyon yapabiliriz.” şeklinde fikir belirtmiştir.

Haklarımla varım kategorisine yönelik öğrenciler kalıcı olmayan konuları dijital öykülemeyle daha iyi öğrenebileceklerini belirtmiştir.

Haklarımla varım kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö14** “Hak ve sorumluluklar konusunda aklımızda kalmayan konuları onunla öğrenebiliriz.” demiştir. **Ö15** “Hocam Haklarımla Varım konusunda kullanılabilir. Hatta hakları çiğnenen bir çocuğun animasyonu olsa güzel olabilirdi.” şeklinde fikir belirtmiştir.

Bilim insanları kategorisine yönelik öğrenciler Bilim insanları konusunun ezber gerektiren noktaları olduğunu ve bu sebeple de dijital öykülemenin kendilerine katkı sunabileceğini belirtmiştir.

Bilim insanları kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö1** “Bilim insanları ve ortak özellikleri. Çünkü bilim insanlarını animasyonlarla daha iyi tanıyabiliriz. Uygarlıklar gibi onda da tek tek ezber yapmamız gerekiyor.” şeklinde fikir belirtmiştir.

3.5. ALTINCI AMACA İLİŞKİN BULGULAR

Katılımcılara “Dijital öyküleme diğer derslerde de kullanılabilir mi? Bunlar hangi dersler ve konular olabilir?” şeklinde görüşleri sorulmuş ve elde edilen sonuçlara Tablo 4.6’da yer verilmiştir.

Tablo 3.7. Altıncı Alt Amaca İlişkin Öğrenci Görüşleri

Tema	Kategoriler	Frekans	Yüzde
Dijital Öykülemenin Sosyal Bilgiler Dersi Konularında Kullanımı	Tüm dersler	11	64.70
	Fen bilimleri	3	17.64
	Matematik	2	11.76
	Bilişim Teknolojileri	1	5.88
Toplam	4	17	100

Katılımcılara “Dijital öyküleme diğer derslerde de kullanılabilir mi? Bunlar hangi dersler ve konular olabilir?” şeklinde görüşleri sorulmuş Tablo 4.6’da sorulan soruya 17 öğrenci cevap vermiştir. Öğrenciler tarafından verilen cevapların analiziyle dijital öykülemenin diğer derslerde kullanımı temasında tüm dersler (11), fen bilimleri (3), matematik (2) ve bilişim teknolojileri (1) kategorilerinin ortaya çıktığı görülmüştür.

Tablo 4.6’da tüm dersler kategorisine yönelik öğrencilerin bazıları dijital öykülemenin matematik dersi hariç diğer tüm derslerde ve konularda kullanımının uygun olduğunu belirtirken bazı öğrenciler de buna karşı çıkarak tüm dersler ve tüm konularda kullanımının uygun olduğu konusunda görüş belirtmiştir.

Tüm dersler kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö7** “Matematik dersi hariç tüm derslerde kullanılabilir.” demiştir. **Ö3** “Hocam matematik dışında diğer derslerde yapılır. Matematikte de biraz zorlayabilir, zor görünüyor. Fen ve bilişim derslerinde kullanımı uygundur.” demiştir. **Ö18** “Tüm derslerde olabilir. Animasyonlar yaparsak anlayabiliriz bütün dersleri. Bütün konularda kullanılabilir, evet.” şeklinde ifade etmiştir. **Ö15** “Bazı arkadaşlarımız matematikte kullanılamayacağını söyledi ama bence kullanılabilir. Böyle mesela çarpmada sayılar falan birbirlerinin içinden geçer yeni sayılarla o çarpımın sonucu ortaya çıkabilir.” şeklinde görüş belirtmiştir. **Ö4** “Her derste kullanılabilir. Örneğin fen

bilimlerinde katı sıvı gaz veya ısı sıcaklık konusunda kullanılması daha iyi ve verimli bir akış sağlar.” demiştir.

Fen bilimleri kategorisine yönelik öğrenciler dijital öykülemenin fen bilimleri dersinde kullanılması ve kullanılabilmesine yönelik fikir belirtmiştir.

Fen bilimleri kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö14** “Fen bilimlerinde canlıları tanıyalım konusunda ve kuvvetin ölçülmesi, sürtünme konusunda kullanılmalı.” demiştir. **Ö6** “Fen bilimlerindeki ısı ve sıcaklık konusunda kullanılabilir.” şeklinde görüş belirtmiştir.

Matematik kategorisine yönelik öğrenciler matematik dersinin bazı konularının zor olduğunu bu sebeple de dijital öykülemenin matematikte kullanılabilmesini belirtmiştir.

Matematik kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö10** “Tüm derslerde olur ama matematikte olsa daha iyi olurdu çünkü matematik işlemleri daha zor. Özellikle ondalıklı, virgüllü sayılarda kullanılabilir.” şeklinde ifade etmiştir.

3.6. YEDİNCİ ALT AMACA İLİŞKİN BULGULAR

Katılımcılara “Dijital öykülemenin daha etkili kullanılabilmesi için önerileriniz nelerdir?” şeklinde görüşleri sorulmuş ve elde edilen sonuçlara Tablo 4.7’de yer verilmiştir.

Tablo 3.8. Yedinci Alt Amaca İlişkin Öğrenci Görüşleri

Tema	Kategoriler	Frekans	Yüzde
Dijital Öyküleme Hakkında Öneriler	İçeriği öğrencinin oluşturması	12	57.14
	Gerçek hayata dayanması	4	19.04
	Etkileyici öğeler barındırması	3	14.28
	İçeriği öğretmen ve öğrenci birlikteliğiyle oluşturma	1	4.76
	İçeriğin ebeveynlerle oluşturulması	1	4.76
Toplam	5	21	100

Katılımcılara “Dijital öykülemenin daha etkili kullanılabilmesi için önerileriniz nelerdir?” şeklinde görüşleri sorulmuş Tablo 4.7’de sorulan soruya 21 öğrencinin cevap verdiği görülmüştür. Dijital öyküleme hakkında öneriler teması altında içeriği öğrencinin oluşturması (12), gerçek hayata dayanması (4), etkileyici öğeler barındırması (3), içeriği öğretmen ve öğrenci birlikteliğiyle oluşturma (1) ve içeriğin ebeveynlerle oluşturulması (1) kategorilerinin ortaya çıktığı görülmüştür.

Tablo 4.7’de içeriği öğrencinin oluşturmaya yönelik öğrenciler dijital öyküleme içeriğinin öğretmenin oluşturmasından ziyade öğrencilerin oluşturmasının daha yararlı olabileceğini belirtmiştir.

İçeriği öğrencinin oluşturması kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö7** “Çocukların fikirlerini alabiliriz.” şeklinde ifade etmiştir. **Ö12** “Çocuklar istedikleri bir şeyi yapabilir. Bizler oluşturabiliriz.” demiştir. **Ö11** “Hocam bu içerikleri sizlerin değil bizlerin yapması aklımızda daha çok kalmasını sağlayabilir.” şeklinde fikir belirtmiştir. **Ö13** “İçerikleri biz yapabiliriz. Daha faydalı olur.” demiştir. **Ö18** “Çocukların oluşturması ama mesela benim anlamadığım konuda uygarlıklarla ilgili animasyonlar yapabilir ve arkadaşlarıma sunarak arkadaşlarıma da öğrenmesini sağlayabilirim.” şeklinde görüş belirtmiştir. **Ö14** “Çocukların yapması hem de gruplara ayrılıp en iyi konu hangisi, hangi grup iyi yapmış böyle bir değerlendirme yapılabilir.” demiştir.

Gerçek hayata dayandırılması kategorisine yönelik öğrenciler oluşturulan dijital öykülemenin gerçek hayattan kesitler sunmasının daha etkili olabileceğini belirtmiştir.

Gerçek hayata dayandırılması kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö3** “Gerçek hayatta yaşanmış bir şeyi yaşıyormuş gibi anlatırsa daha etkili olabilir.” demiştir. **Ö10** “Kermeslerde kullanabiliriz. Sinemanın başlangıçlarındaki reklamlarında kullanılabilir ve televizyondaki reklamlarda kullanılabilir.” şeklinde görüş belirtmiştir.

İçeriği öğretmen ve öğrenci birlikteliği ile oluşturma kategorisine yönelik fikir belirten öğrenci dijital öyküleme oluşturulurken öğretmen ve öğrencilerin içeriği beraber oluşturmasının daha etkili olabileceğini belirtmiştir.

İçeriği öğretmen ve öğrenci birlikteliği ile oluşturma kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö4**

“Öğrencilerin hazırlaması daha çok katkı sağlayabilir ve konu bittikten sonra ne kadar anladığımızı ölçmek ve değerlendirmek amacıyla dijital öykü hazırlamamız istenebilir veya öğretmen hazırlarken yanında bir öğrenci bulundurabilir. Bu diğer arkadaşların da anlamasını sağlar. Derste bir konu bittikten sonra yeni konuya geçeceğimiz zaman mesela bir proje ödevi verilebilir. Siz bu konu hakkında ne kadar anladığımızı öğrenmek için dijital öykü oluşturabiliriz.” demiştir.

Etkileyici öğeler barındırması kategorisine yönelik fikir belirten öğrenciler oluşturulan dijital öykülemenin öğrencilerin daha fazla dikkatini çekebilecek şekilde düzenlenmesi gerektiğini belirtmiştir.

Etkileyici öğeler barındırması kategorisine yönelik öğrencilerden alınan cevaplara yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir: **Ö22** “Daha dikkat çekici şeyler kullanılabilir.” demiştir. **Ö15** “Çocukların daha fazla ilgisini çekecek öyküler tasarlanabilir ve reklam panolarında kullanılabilir.” şeklinde görüş belirtmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde sosyal bilgiler dersinde sosyobilimsel konuların dijital öyküleme ile öğretimine ilişkin öğrenci görüşlerini incelemek amacıyla yapılan bu araştırmada alt amaçlarına ilişkin elde edilen bulguların sonuçlarına yer verilmiştir.

Birinci Alt Amaca İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Birinci alt amaçta öğrencilere “Sosyal bilgiler dersinde dijital öyküleme kullanılmasının size katkısı oldu mu? Olduysa bunlar nelerdir?” şeklinde bir soru sorularak öğrencilerin görüşlerine başvurulmuştur. Bu alt amaca ilişkin elde edilen bulgulardan hareketle öğrenciler dijital öykülemenin kullanılmasıyla konuları daha iyi anladıklarını belirtmişlerdir. Bazı öğrenciler dijital öykülemenin kullanıldığı derslerin daha eğlenceli geçtiğini ve dersten daha fazla keyif aldıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin bir bölümü dijital öykülemenin ders katılımını artırdığını ve bu durumun da daha ilgi çekici olduğunu söylemişlerdir. Dijital öykülemenin görsellerle desteklenmesi sebebiyle konuları daha iyi kavramalarına imkân sağladığını ifade etmişlerdir. Etkin vatandaşlık becerilerinin edinilmesinde dijital öykülemenin katkısı olabileceği vurgulanmaktadır.

Öğrencilerin görüşlerinden elde edilen bulgular bağlamında dijital öykülemenin eğitimde çeşitli yönlerden faydalı olduğunu ve öğrencilerin öğrenme sürecine olan katkılarını açıkça ortaya koymaktadır. Öğrencilerin dijital öyküleme ile derslere daha fazla katılım gösterdiği, konuları daha iyi anladığı ve dersten daha fazla zevk aldığı görülmektedir. Dijital öyküleme hem eğlenceli hem de eğitici bir araç olarak öğrenci başarısını ve bilinçlenmeyi artırdığı düşünülmektedir. Dijital öykülemenin öğrencilerin ilgilerini diri tutabileceği ifade edilebilir. Bu da dijital öykülemenin eğitimde etkili bir yol olarak kullanılabileceğini göstermektedir.

Namlı vd. (2023) yaptıkları çalışmada dijital öykülemenin öğrencilerin derslere aktif katılımını sağladığını, kalıcı öğrenmelerin gerçekleşmesine yardımcı olduğunu ve eğlenceli bir öğrenme ortamı sağladığını belirtmiştir. Bu araştırma sonucu araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Kocakaya (2022) yaptığı çalışmada dijital öykülemenin öğrenmelerde kalıcılığı, öğrencilerin akademik başarısını artırdığı sonuçlarına ulaşmıştır. Bu sonuç araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Pala (2021) yaptığı çalışmada dijital öykülemenin akademik başarı üzerinde olumlu

etkilerinin bulunduğunu ve kalıcılığı olumlu anlamda etkilediğini belirtmiştir. Bu sonuç araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

İkinci Alt Amaca İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

İkinci alt amaçta öğrencilere “Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülemelerin kullanıldığı dersler nasıl geçti? Sizin ve arkadaşlarınızın derse katılımı nasıldı?” şeklinde bir soru sorularak öğrencilerin görüşlerine başvurulmuştur. Bu alt amaca ilişkin elde edilen bulgulardan hareketle öğrenciler dijital öykülemeyle desteklenen derslerde olumlu deneyimler yaşadıklarını ve ders katılımlarının arttığını ifade etmişlerdir. Öğrenciler derslere katılımlarının artmasını konunun daha iyi anlaşılmasına, daha eğlenceli bir öğretim deneyimi yaşanmasına ve ilgilerinin artmasına bağlamaktadırlar.

Elde edilen bulgular bağlamında düşünüldüğünde dijital öykülemenin sosyal bilgiler derslerinde öğrencilerin derse katılımını artırmada ve derse daha ilgi çekici hale getirmede etkili olduğu görülmektedir. Öğrencilerde dijital öykülemenin dersleri daha anlaşılır, eğlenceli ve dikkat çekici hale getirdiği görülmüştür. Bu da öğrencilerin derse olan ilgisini artırmakta ve ders dışı unsurlara daha az odaklanmalarını sağlamaktadır. Dijital öyküleme öğrencilerin derse aktif katılımını teşvik ederek öğrenme sürecini daha etkili ve keyifli hale getirmektedir. Buradan hareketle dijital öykülemenin eğitimde kullanılmasının öğrencilerin motivasyonunu ve başarılarını olumlu yönde etkileyebileceği düşünülmektedir.

Demir (2019) yaptığı çalışmada dijital öykülemenin öğrenmede kalıcılığı artırdığını, derslerin daha ilgi çekici ve eğlenceli olduğu ve öğrenci motivasyonunu artırdığını belirtmiştir. Bu sonuç araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Tatlı ve Bayramoğlu (2017) yaptığı çalışmada dijital öykülemenin öğrenciler tarafından eğlendirici ve motive edici bulunduğu, ders kalıcılığını olumlu anlamda etkilediğini belirtmiştir. Bu sonuç araştırma sonuçlarıyla benzerlikler göstermektedir.

Üçüncü Alt Amaca İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Üçüncü alt amaçta öğrencilere “Sosyal bilgiler dersinde dijital öyküleme kullanılmasının olumlu yönleri nelerdir?” şeklinde bir soru sorularak öğrencilerin görüşlerine başvurulmuştur. Bu alt amaca ilişkin elde edilen bulgulardan hareketle öğrencilerin çok büyük bir kısmı dijital öykülemenin dersleri daha iyi anlama konusunda kendilerine yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Anlatılan durumun

görsellerle desteklenerek sunulmasının dersi anlamaya olumlu etkilerinin olduğu ifade edilmiştir. Dijital öykülemenin ders katılımını artırdığı için ders başarısına da olumlu etki edebileceği ifade edilmiştir. Dijital öykülemenin anlatılan durumları gözlerinde canlandığı, hayal güçlerini geliştirdiğini bu sebeple de olayları kavrama becerilerinin daha fazla geliştiği belirtilmiştir.

Öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgular üzerinden düşünüldüğünde dijital öykülemenin sosyal bilgiler derslerinde öğrenciler için olumlu yönden birçok etkisinin olduğu görülmektedir. Öğrenciler açısından dijital öykülemenin dersleri anlamayı kolaylaştırdığını, ders katılımını artırdığını ve dersleri daha dikkat çekici hale getirdiği görülmektedir. Ayrıca dijital öyküleme hayal gücünü güçlendirme, etkin vatandaşlık becerilerini geliştirme ve derslerin anlatımını canlandırma gibi önemli katkılar da sağlamaktadır. Bu sonuçlardan yola çıkarak dijital öykülemenin eğitimde kullanılması halinde öğrencilerin derslere daha fazla katılım göstermesini, konuları daha iyi anlamalarını ve daha başarılı olmalarını sağlayabileceği düşünülmektedir.

Ulum vd. (2020) yaptıkları çalışmada dijital öykülemenin öğrencilerde kalıcı öğrenmeler oluşturduğunu, öğrencilerin bu süreci eğlenceli bulduğunu ve mutluluk duyduğunu belirtmektedir. Bu sonuç araştırma sonucumuz ile benzerlik göstermektedir.

Dördüncü Alt Amaca İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Dördüncü alt amaçta öğrencilere “Sosyal bilgiler dersinde dijital öyküleme kullanılması konusunda zorluk yaşadınız mı? Yaşadıysanız bu zorluklar nelerdir? Bu zorlukların giderilmesi için neler yapılabilir?” şeklinde bir soru sorularak öğrencilerin görüşlerine başvurulmuştur. Bu alt amaca ilişkin elde edilen bulgulardan hareketle dijital öyküleme kullanımı konusunda öğrencilerin büyük bir çoğunluğu zorluk yaşamadıklarını, daha fazla eğlendiklerini, derslerin daha güzel geçtiğini, iyi bir öğrenme deneyimi yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Her ne kadar öğrencilerin çoğu zorluk yaşamamanın aksine konuyu daha iyi anladıklarını ifade etseler de öğrencilerden biri zorluk yaşadığını ifade etmiştir. Bu zorluğun sebebi olarak dijital öykülemeyi seslendiren kişiyi bazen duymakta sıkıntı yaşadığını, yüksek sesle konuşmasının daha iyi olabileceğini belirtmektedir.

Elde edilen bulgulara göre düşünüldüğünde genel olarak öğrencilerin dijital öyküleme kullanımında zorluk yaşamadıklarını ve bu yöntemi olumlu buldukları

söylenbilir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, dijital öykülemenin dersleri daha anlaşılır ve eğlenceli hale getirdiğini belirtmiştir. Ancak, bir öğrenci, sesli anlatımda bazen zorluk yaşadığını ve bu sorunun ses seviyesinin artırılmasıyla çözülebileceğini ifade etmiştir. Bu sonuçlar, dijital öykülemenin eğitimde genel olarak olumlu bir etkiye sahip olduğunu, öğrencilerin dijital öykülemeyi beğendiğini ve derslerin daha etkili geçmesine yardımcı olduğunu göstermektedir. Zorluk yaşayan öğrencinin belirttiği sorun ise, teknik bir sorun olup kolayca çözülebilecek bir meseledir. Ses seviyesinin ayarlanması, tüm öğrencilerin dijital öykülemeden tam olarak faydalanabilmesini sağlayacaktır. Bu da, dijital öykülemenin eğitimde kullanımının daha yaygın ve etkili olmasını destekleyecektir.

Dijital öykülemenin sınıflardaki işitme cihazı kullanan veya duyma problemi yaşayan öğrenciler için olumsuz bir durum meydana getireceği düşünülmektedir.

Beşinci Alt Amaca İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Beşinci alt amaçta öğrencilere “Sosyal bilgiler dersinde dijital öyküleme başka hangi konuların öğretiminde kullanılabilir?” şeklinde bir soru sorularak öğrencilerin görüşlerine başvurulmuştur. Bu alt amaca ilişkin elde edilen bulgulardan hareketle öğrenciler genel olarak anlaşılması ve hatırlanması güç konuların öğrenilmesinde dijital öyküleme kullanılmasının daha faydalı olacağını belirtmektedirler.

Dijital öykülemenin sosyal bilgiler dersinde geniş bir yelpazede konuların öğretiminde kullanılabilmesini göstermektedir. Öğrenciler, dijital öykülemenin derslerdeki çeşitli konuları daha anlaşılır, eğlenceli ve etkili hale getirebileceğini belirtmişlerdir. Özellikle ilkçağ uygarlıkları, hak ve sorumluluklar, bilim insanları ve yeryüzü şekilleri gibi konularda dijital öykülemenin kullanımı önerilmektedir. Öğrencilerin bu konularla ilgili yaşadığı zorlukların dijital öyküleme ile aşılabileceği ve öğrenmenin daha kalıcı hale gelebileceği vurgulanmaktadır. Bu sonuçlar, dijital öykülemenin eğitimde daha geniş bir kullanım alanı bulabileceğini ve öğrencilerin derslere olan ilgisini artırarak öğrenme süreçlerini daha verimli hale getirebileceğini göstermektedir. Dijital öyküleme, öğrencilerin karmaşık ve soyut konuları daha iyi anlamalarına yardımcı olabilir ve bu da onların akademik başarılarını artırabilir.

Altıncı Alt Amaca İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Altıncı alt amaçta öğrencilere “Dijital öyküleme diğer derslerde de kullanılabilir mi? Bunlar hangi dersler ve konular olabilir?” şeklinde bir soru sorularak öğrencilerin görüşlerine başvurulmuştur. Bu alt amaca ilişkin elde edilen bulgulardan hareketle fikir belirten öğrencilerin büyük bir çoğunluğu dijital öykülemenin tüm derslerde kullanılabilmesini ifade etmişlerdir. Birkaç öğrenci matematik dersinde de dijital öykülemenin kullanılabilmesini fakat kullanımının zor olabileceğini söylemişlerdir. Bu fikre karşılık matematik dersinde zorlayıcı konuların öğretiminde özellikle dijital öykülemenin bu konuları daha anlaşılır kılabilmesi gerekçesiyle özellikle kullanılması gerektiği konusunda bazı karşı fikirler belirtilmiştir.

Bulgular bağlamında düşünüldüğünde dijital öykülemenin sosyal bilgiler dersinin yanı sıra diğer derslerde de geniş bir yelpazede kullanılabilmesini göstermektedir. Öğrenciler, dijital öykülemenin derslerin daha anlaşılır, eğlenceli ve etkili hale gelmesine yardımcı olacağını belirtmişlerdir. Özellikle fen bilimleri ve matematik derslerinde dijital öykülemenin kullanımı önerilmektedir. Fen bilimlerinde canlıları tanıma, kuvvetin ölçülmesi ve sürtünme gibi konuların daha iyi anlaşılmasına yardımcı olabileceği vurgulanmıştır. Matematikte ise zorlayıcı konuların, özellikle ondalıklı ve virgüllü sayılar gibi konuların, dijital öyküleme ile daha anlaşılır hale gelebileceği ifade edilmiştir. Bu sonuçlar, dijital öykülemenin eğitimde daha geniş bir kullanım alanı bulabileceğini ve öğrencilerin derslere olan ilgisini artırarak öğrenme süreçlerini daha verimli hale getirebileceğini göstermektedir. Öğrencilerin, dijital öykülemenin farklı derslerde ve konularda nasıl kullanılabilmesine dair çeşitli ve yaratıcı fikirler sunduğu görülmektedir. Bu; dijital öykülemenin öğretim yöntemlerine entegre edilmesinin, öğrencilerin akademik başarılarını artırabileceği ve dersleri daha ilgi çekici hale getirebileceği düşünülebilir.

Kasap vd. (2023) yaptıkları çalışmada dijital öykülemenin fen bilimleri dersine yönelik öğrencilerin tutumları üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu belirtmiştir. Bu sonuç araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Yılmaz vd. (2022) yaptıkları çalışmada Türkçe dersinde dijital öykülemenin öğrencilerin tutum ve motivasyonu üzerinde olumlu etkilerinin bulunduğunu ifade etmiştir. Bu sonuç araştırma sonuçlarıyla benzerlikler göstermektedir. Demirkol vd. (2023) yaptıkları çalışmada dijital öykülemenin öğrencilerin dil becerisi üzerinde olumlu etkilerinin bulunduğunu belirtmiştir. Bu sonuç araştırma sonuçlarıyla benzerlikler göstermektedir. Atatekin vd.

(2023) yaptıkları çalışmada dijital öykülemenin Türkçe dersinde akademik başarıyı artırdığını belirtmiştir. Bu sonuç araştırma sonuçlarıyla benzerlikler göstermektedir.

Yedinci Alt Amaca İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Yedinci alt amaçta öğrencilere “Dijital öykülemenin daha etkili kullanılabilmesi için önerileriniz nelerdir?” şeklinde bir soru sorularak öğrencilerin görüşlerine başvurulmuştur. Bu alt amaca ilişkin elde edilen bulgulardan hareketle öğrencilerin büyük bir bölümü dijital öykülemeyi öğrencilerin kendilerinin oluşturmasının daha iyi bir fikir olacağını belirtmişlerdir. Öğrencilerin içeriğin hazırlanması konusunda sürece dahil olmasının daha kalıcı öğrenmelere katkı sağlayacağı ifade edilmiştir.

Dijital öykülemenin gerçek hayata dayandırılması gerektiği, özellikle insanlarda farkındalık yaratabilecek reklamlarda, kermeslerde ve sokaklardaki videolu reklam panolarında kullanılmasının daha etkili olabileceği belirtilmiştir. Bu durumun da sadece öğrenciler üzerinde değil toplumun geneli üzerinde etkilerinin olabileceği düşünülmektedir.

İçeriğin öğretmen-öğrenci iş birliği ile oluşturulmasının daha kalıcı öğrenmeler sağlayabileceği, her konu veya ünite sonrası öğrencilere proje ödevi şeklinde dijital öyküleme içeriği oluşturup sunma görevinin verilmesinin daha etkili bir yol olacağı ifade edilebilir.

Öğrencilere göre dijital öykülemenin daha etkili şekilde kullanılması için içeriği kendilerinin oluşturması gerekmektedir. Toplumda bazı konularda duyarlılık yaratabilmek için dijital öykülemenin sadece eğitim ortamında değil sosyal hayatta da kullanılabilir. Ayrıca öykü oluşturma sürecinin öğretmen-öğrenci iş birliği ile oluşturulmasının daha etkili olabileceği düşünülmektedir.

Bilici vd. (2023) yaptığı çalışmada dijital öykülemenin öğrenmeyi pekiştirdiği, kalıcılığı ve öğrenci motivasyonunu artırdığını belirtmiş, bu durum araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir ancak; iş birliği içerisinde oluşturulan dijital öykülemenin senaryo kurgusu oluşturmada ve süre yönetimi konusunda olumsuz yanlarının olduğunu belirtmiştir. Bu sonuç öğrencilerin belirttiği iş birliği içerisinde içerik oluşturma süreci ile farklı sonuçlar göstermektedir. Olur (2021) yaptığı çalışmada dijital öyküleme oluşturma sürecinde velilerin de öğrencileri desteklemesi sonucu öğrenci motivasyonunun olumlu anlamda etkilendiğini belirtmiştir. Bu sonuç araştırma

sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Küçüköğlü vd. (2020) yaptıkları çalışmada öğrenciler tarafından oluşturulan dijital öykülemenin öğrenciler tarafından olumlu karşılandığı, öğrenci ilgisini ve motivasyonunu artırdığını belirtmişlerdir. Bu sonuç araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Çoruk vd. (2020) yaptıkları çalışmada dijital öykülemenin öğrenciler arası iş birliğini kuvvetlendirdiğini ifade etmişlerdir. Bu sonuç araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Smeda vd. (2014) yaptıkları çalışmada öğrenciler tarafından oluşturulan dijital öykülemenin öğrenciler arası iletişimi ve iş birliğini artırdığını, derse katılımı artırdığını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Uslupehlivan vd. (2017) yaptıkları çalışmada dijital öykülemenin hazırlanmasının, oluşturulmasının ve sunulmasının uzun zaman alması, bazı teknik problemler doğurmasının dijital öykülemenin zorluklar yaşatabileceğini belirtmiştir. Bu sonuç araştırma sonuçlarıyla farklılık göstermektedir. Kansızoğlu, Durukan ve Kansızoğlu (2024) yaptıkları çalışmada Türkçe öğretmeni adaylarının dijital öyküleme oluşturma sürecinde senaryo oluşturma, süreyi yönetme konularında zorluk yaşandığını belirtmiştir. Bu durum araştırma sonuçlarıyla farklılık göstermektedir.

Millî Eğitim Bakanlığına Yönelik Öneriler

- Tüm derslerle alakalı görsel ve işitsel öğelerin olduğu, öğrencilerin dijital içerik hazırlayabileceği bir platform kurulabilir.

Öğretmenlere Yönelik Öneriler

- Sosyal bilgiler dersinde öğrencilere bireysel veya grup çalışması olarak kazanımlarla ilgili dijital öyküleme hazırlama görevleri verilebilir.
- Sosyal bilgiler dersinde öğretmen ve öğrenci iş birliği ile dijital öykülemeler oluşturulabilir.
- Öğrencilerde dijital okuryazarlık becerisini geliştirebilmek amacıyla derslerde daha fazla dijital öyküleme hazırlama sürecine yer verilebilir.
- Dijital öyküleme sadece sosyal bilgiler dersiyle sınırlanmayıp öğrencilerin de ifade ettiği gibi tüm derslerde kullanılabilir.
- İşitme problemi olan kaynaştırma öğrencileri de düşünülerek oluşturulacak dijital öykülemeler altyazı ile desteklenebilir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Dijital öykülemelerin kazanımları edinmede ne derece etkili olduğu araştırılabilir.
- Araştırma sonuçlarından hareketle daha gerçekçi öğrenme ortamı sunulması açısından dijital öykülemeler sanal gerçeklikle birleştirilip yeni bir araştırma yapılabilir.
- Araştırma sonuçlarına iki haftalık uygulama süreciyle ulaşılmıştır. Dijital öyküleme süreci daha uzun süreye yayılarak öğrenci görüşlerinin ne derece değiştiği araştırılabilir.
- Sosyal bilgiler dersinde farklı sınıf düzeyinde veya yaş gruplarında dijital öyküleme hakkında öğrenci görüşleri araştırılabilir

KAYNAKÇA

- Abiola, L. L. (2014). "The Effect of Digital Storytelling on Kindergarten Pupils Achievement in Moral Instruction in Basic Schools in Oyo State". *IOSR Journal of Research ve Method in Education*, 4(5), 26-34.
- Acar, Ö., Türkmen. L. ve A. Roychoudhury (2010). "Student Difficulties in Socio-Scientific Argumentation and Decision-Making Research Findings: Crossing the Borders of Two Research Lines". *International Journal of Science Education*, 32(9), 1191-1206.
- Akturan, U. ve Esen, A. (2008). *Fenomenoloji, Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Altunışık, R., R. Coşkun, ve E. Yıldırım (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Spss Uygulamalı* (6. baskı). Sakarya Yayıncılık.
- Baki, Y. (2015). *Dijital Öykülerin Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Yazma Sürecine Etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi SBE.
- Baki, Y. ve N. Feyzioğlu (2020). "Dijital Öykülerin 6. Sınıf Öğrencilerinin Öykü Yazma Becerilerine Etkisi". *International Online Journal of Educational Sciences*, 9(3).
- Baltacı, A. (2019). "Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır?". *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388
- Barr, R. D., J. L. Barth ve S. S. Shermis (1978). *The Nature of Social Studies*. California: ECT Publications.
- Barr, R. D., J. L. Barth ve S. S. Shermis (1977). *Defining the Social Studies*. Arlington, VA: National Council for the Social Studies.
- Başcı Namlı, Z., Kayaalp, F., ve E. Meral (2023). "Sosyal Bilgiler Dersinde Alternatif Bir Öğretim Süreci: Dijital Öyküler ile Öğreniyorum". *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (58), 398-430. <https://doi.org/10.9779/pauefd.1090743>
- Bilgiç Kaşıkçı, C., Uçak, E. ve A. Savran Gencer (2023). "Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Sosyobilimsel Konulara Yönelik Farkındalıkları ve Sosyobilimsel Konuların Öğretimine Yönelik Duyuşsal Eğilimleri". *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 14(51), 210-227.
- Bilgili, A. S. (2013). *Geçmişten Günümüze Sosyal Bilimler ve Sosyal Bilgiler*. Bilgili, Ali Sami (ed), *Sosyal Bilgilerin Temelleri*. (4-25). Ankara: Pegem Yayınları.

- Bilici, S. ve R. Yılmaz (2023). "Ortaöğretimde İşbirlikli Dijital Öykü Uygulamalarına İlişkin Bir Durum Çalışması". *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. (34): s. 542-574.
- Bolat, H. (2022). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Üstün Zekalı ve Yetenekli Öğrencilerin Yaratıcı Düşünme ve Tarihsel Sorgulama Becerilerinin Dijital Öykü Destekli Kanıt Temelli Öğrenme Yaklaşımıyla Geliştirilmesine Yönelik Bir Eylem Araştırması. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi.
- Bozdoğan, D. (2012). "Content Analysis of Elt Students Digital Stories for Young Learners". *Novitas-Royal*, 6(2), 126-136.
- Briggs, C. L. (1986). "Learning How To Ask: A Sociolinguistic Appraisal of the Role Of The Interview In Social Science Research". Cambridge University Press.
- Büyüköztürk, Ş., E. Kılıç Çakmak, vd. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (28. baskı). Ankara: Pegem Yayınları.
- Carson, K. ve V. Dawson (2016). "A Teacher Professional Development Model for Teaching Socioscientific Issues". *Teaching Science*, 62(1), 28-35.
- Creswell, W. J. (2021). *Nitel Araştırma Yöntemleri* Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Çelik, H. Ve T. Şenel (2022). "Tarihi Süreçte Sosyal Bilgiler: Amerika Birleşik Devletleri Örneği". *Vakanüvis-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, (Dr. Mahmut Kırkpınar'a Armağan), 1384-1414.
- Çetinoğlu, A. (2013). Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Programa İlişkin Algı ve Beklentileri.
- Çoruk, H. ve S. Seferoğlu (2020). "Dijital Öykü Oluşturma Sürecinin Öğrenenlerin Yansıtıcı Düşünme Becerilerinin Gelişimine Etkisi". *Instructional Technology and Lifelong Learning*, 1(1), 1-23.
- Dawson, V. (2015). "Western Australian High School Students Understandings About The Socioscientific Climate Change". *International Journal of Science Education*, 37(7), 1024-1043.
- Demir, T. (2019). *Dijital Öykülerin İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Motivasyon, Tutum ve Başarılarına Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi SBE.

- Demirkol, S. ve P. Girmen (2023). “Dijital Öykü Çalışmalarının Dil Becerilerine Yansımaları”. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (AUJEF)*, 7(1), 33-63.
- Doğanay, A. (2002). *Sosyal Bilgiler Öğretimi* Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Doğanay, A. (2008). “Çağdaş Sosyal Bilgiler Anlayışı Işığında Yeni Sosyal Bilgiler Programının Değerlendirilmesi”. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17 (2), 77-96
- Dündar, Ş. (2018). *Sosyal Bilgilerde İçerik ve Temel Kavramlar*. Çalışkan, Hüseyin ve Kılcan, Bahadır (ed.), *Sosyal Bilgiler Öğretimi* (ss. 14-52). İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Dynneson, T. L., Gross, R.E. ve M. J. Berson (2007). “Designing Effective Instruction for Secondary Social Studies” (3rd ed.). Long Grove, IL: Waveland.
- Erden, M. (1995). *Sosyal Bilgiler Öğretimi*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Erduran Avcı, D. ve N. Ş. Önal (2013). “Fen-Teknoloji-Toplum-Çevre Kazanımlarının Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programındaki (6-8. Sınıflar) Dağılımlarının İncelenmesi”. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(25), 225-240.
- Figa, E. (2007). “The Emergent Properties Of Multimedia Applications For Storytelling Pedagogy in a Distance Education Online Learning Community”. *Storytelling, Self Society*, 3(1), 50-72.
- Garrety, C. M. (2008). *Digital Storytelling: an Emerging Tool For Student and Teacher Learning*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Iowa State University SBE.
- Haliloğlu Tatlı, Z. (2016). *Dijital Öyküleme*. İşman, Aytekin vd. (ed.), *Eğitim Teknolojileri Okumaları* (ss. 2019-236). Ankara: Salmat Basım Yayıncılık.
- Heater, D. (2004). “Citizenship: The Civic Ideal in World History, Politics and Education (3rd Ed.)”. Manchester: Manchester University Press.
- Hodson, D. (2006). “Why We Should Prioritize Learning About Science”. *Canadian Journal of Science, Mathematics and Technology Education*, 6(3), 293-311.
- Hung, C. M., Hwang, G. J. ve I. Huang (2012). “A Project-Based Digital Storytelling Approach for Improving Students' Learning Motivation, Problem-Solving Competence and Learning Achievement”. *Journal of Educational Technology ve*

Society, 15(4), 368- 379.

<https://www.jstor.org/stable/10.2307/jeductechsoci.15.4.368>

Jacobs, H. H. (1989). The Growing Need For Interdisciplinary Curriculum Content, H. H. Jacobs (ed), *Interdisciplinary Curriculum: Design and Implementation*. (1-12). Alexandria: VA: ASCD.

Jakes, D.S. ve J. Brennan (2005). *Capturing Stories, Capturing Lives: an Introduction To Digital Storytelling*.

Kandemir, K. (2023). *Dijital Öykü ve Eğitsel Oyunla Desteklenen Ortaokul 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinin Öğrencilerin Akademik Başarılarına, Derse Yönelik Tutumlarına ve Sosyal Becerilerine Etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Kastamonu Üniversitesi SBE.

Kansızoğlu, N., Durukan, E. ve H. Kansızoğlu (2024). “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Öykü Oluşturmaya Yönelik Deneyim ve Görüşlerinin İncelenmesi”. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö14), 1-24.

Karataş, B. (2019). *Dijital Öykü Kullanımının Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrencilerin Akademik Başarı ve Tutumlarına Etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi SBE.

Kasap, B. ve S. Say (2023). “Fen Öğretiminde Dijital Öykü Kullanımının Öğrencilerin Fen Dersine Yönelik Tutumlarına, Dijital Okuryazarlık Seviyelerine ve Eleştirel Düşünme Becerilerine Etkisi”. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 7(1), 84-96.

Kayaalp, F. (2015). *İdeoloji-Vatandaşlık İlişkisi Bağlamında 1923-1950 Türkiye’sinde Sosyal Bilgiler Kapsamındaki Ders Kitaplarının İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi SBE.

Kieler, L. (2010). “A Reflection: Trials in Using Digital Storytelling Effectively With the Gifted”. *Gifted Child Today*, 33(3), 48-52.

Kim, D. ve M. Li (2021). “Digital Storytelling: Facilitating Learning and Identity Development”. *Journal of Computers in Education*, 8, 33-61.

Kocakaya, Y. (2022). *Dijital Öykülerle Desteklenmiş Sosyal Bilgiler Öğretimi Sürecinin Öğrenme Çıktılarına Göre Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi SBE.

Kuş, E. (2003). *Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Küçüköğlü, U. ve L. İncikabı (2020). “Ortaokul Öğrencilerinin Matematik Tarihi Hakkında Dijital Öykü Tasarım Süreçleri ve Bu Deneyimlerine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi”. *Türk Akademik Yayınlar Dergisi (TAY Journal)*, 4(2), 179-198.
- LeCompte, M. D., J. P. Goetz (1984). *Ethnographic Data Collection in Evaluation Research*. Fetterman, David (ed.), *Ethnography in Educational Evaluation*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Meadows, D. (2003). “Digital Storytelling: Research-Based Practice in New Media”. *Visual Communication*, 2(2), 189-193.
- MEB (2018). Sosyal Bilgiler Öğretim Programı. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812103847686-SOSYAL%20B%C4%B0LG%C4%B0LER%20%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%20PROGRAMI%20.pdf> (Erişim Tarihi: 13.02.2024).
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2005). İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi 4-5. Sınıflar Öğretim Programı ve Kılavuzu. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MEB (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı. <https://gorusoneri.meb.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 28.04.2024).
- Menezes, H. (2012). “Using Digital Storytelling to Improve Literacy Skills”. Paper Presented at the International Conference on Cognition and Exploratory Learning in Digital Age. Retrieved from ERIC database.
- Naylor, D. T. ve R. Diem (1987). *Elementary and Middle School Social Studies*. New York: Random House, Inc.
- NCSS (1993 January;February). *The Social Studies Professional*. Washington DC: National Council For The Social Studies.
- Norman, A. (2011). *Digital Storytelling in Second Language Learning: A Qualitative Study on Students Reflection on Potentials For Learning*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Norveç: Norveç Üniversitesi SBE.
- Olur, B. (2021). *Sosyal Bilgiler Dersinde Dijital Hikâye Kullanımı: Öğrencilerin Yeterlik ve Değerlerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE.
- Özdemir, E. (2023). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Dijital Öyküleme Yönteminin Duyusal Tasarım ve İş Birlikli Öğrenme Yöntemleri ile Uygulanmasının*

- Öğrenme Performansı, Tutum ve Sosyal Duygusal Beceri Algısına Etkisi. (Yayımlanmamış doktora tezi) SBE.
- Özensoy, A. U. (2014). Sosyal Bilgiler Dersinde “Bilim, Teknoloji ve Toplum” Öğrenme Alanıyla İlgili Öğretmen Görüşleri. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7-2, 106-115.
- Özensoy, A. U. (2021). Sosyal Bilgiler Dersi Öğretiminde Sinemanın Kullanımı. *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 12(45), 489-509.
- Özensoy, A. U. (2023). Re-thinking Social Studies in the Context of Social Sciences and Natural Sciences With an Interdisciplinary Approach. G. Kılıçoğlu ve T. Çetin (ed.), *Research on Social Studies Education in the 100th Year of the Republic of Turkey*. (123-145). Ankara: Pegem.
- Özensoy, A. U. (2023). Sosyobilimsel Konular ve Eleştirel Düşünme Becerisi. Y. Akbaş, E. Gençtürk Güven, K. Çolak (ed.), *Sosyal Bilgiler Eğitiminde Sosyobilimsel Konular ve Öğretimi*. (289-316). Ankara: Eğiten Yayınları.
- Öztürk, C. (2015). Sosyal Bilgiler: Toplumsal Yaşama Disiplinlerarası Bir Bakış. *Sosyal Bilgiler Öğretimi Demokratik Vatandaşlık*. Ankara: Pegem Akademi.
- Pala, F. (2020). Sosyal Bilgiler Dersinde Dijital Öyküleme Destekli Grup Çalışmasının Akademik Başarı, Tutum ve Kalıcılığa Etkisi.
- Pala, F. (2021). “Sosyal Bilgiler Dersi Tarihe Yolculuk Ünitesi Bağlamında Dijital Hikâye Kullanımının Öğrenci Akademik Başarı ve Kalıcılığa Etkisi”. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi* 5(2), 43-58
- Patton, Q. M. (1987). *How to Use Qualitative Methods in Evaluation*. Sage Publications.
- Ratcliffe, M. ve M. Grace (2003). “Science Education for Citizenship: Teaching Socioscientific Issue”. Maidenhead, Philadelphia: Open University Press.
- Robin, B. (2006). The Educational Uses of Digital Storytelling. C. Crawford vd. (ed.), *Proceedings of Society for Information Technology ve Teacher Education International Conference* (ss. 709-716). Chesapeake, VA: AACE.
- Robin, B. (2008). “Digital Storytelling: A Powerful Technology Tool for the 21st Century Classroom.” *Theory into Practice*, 47(3), 220-228.
- Sadler, T. D. ve D. L. Zeidler (2005). “The Significance of Content Knowledge for Informal Reasoning Regarding Socioscientific Issues: Applying Genetics

- Knowledge to Genetic Engineering Issues”. Science Education, 89, 71-93 Sage Publications.
- Savaş, S., Güler, O. Kaya, vd. (2021). “Eğitimde Dijital Oyunlar ve Oyun ile Öğrenme”. International Journal of Active Learning, 6(2), 117-140.
- Smeda, N., Dakich, E. ve N. Sharda (2014) “The Effectiveness of Digital Storytelling in The Classrooms: a Comprehensive Study”. Smart Learning Environments 1(1): 1-21.
- Soysal, Y. (2012). Sosyobilimsel Argümantasyon Kalitesine Alan Bilgisi Düzeyinin Etkisi: Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi SBE.
- Tabak, G. (2017). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Dijital Öykü Kullanımı. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi SBE.
- Tally, B. ve L. B. Goldenberg (2005). “Fostering Historical Thinking With Digitized Primary Sources”. Journal of Research on Technology in Education, 38(1), 1–21.
- Tatlı, Z. ve A. Bayramoğlu (2015). “Öğretmenlik Uygulaması Sürecinin Dijital Öyküler ile Yansıtılması”. Journal of Instructional Technologies and Teacher Education, 4(2).
- TDK (2024). <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 15.02.2024).
- Topçu, M. S. (2015). Sosyobilimsel Konular ve Öğretimi. Ankara: Pegem Akademi.
- Topçu, M. S. (2015). Sosyobilimsel Konular ve Öğretimi. Ankara: Pegem Akademi.
- Topçu, M. S. (2017). Sosyobilimsel Konular ve Öğretimi Ankara: Pegem Akademi.
- Ulum, E. ve F. E. Yalman (2020). “Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Fen Bilimleri Konularında Dijital Öykü Hazırlama Deneyimleri”. International Journal of Educational Spectrum, 2(1), 1-24.
- Uslupehlivan, E., Erden, M. K., ve Ü. B. Cebesoy (2017). “Öğretmen Adaylarının Dijital Öykü Oluşturma Deneyimleri”. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10(ERTE Özel Sayısı), 1-22.
- Uyar, A. U. (2023). Sosyal Bilgiler Dersinde Dijital Öyküleme Yönteminin İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Vatansızlık Değerine Etkisinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış doktora tezi). Yozgat Bozok Üniversitesi SBE.

- Ünlü, B. ve S. Yangın (2020). “Dijital Öykülerle Desteklenmiş Sosyal Bilgiler Dersinin Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerilerine Etkisi.” Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 11: 1-29 DOI: 10.34086/rteusbe.714620
- Wang, S. ve H. Zhan (2010). “Enhancing Teaching and Learning With Digital Storytelling”. *International Journal of Information and Communication Technology Education*, 6(2), 76-87. doi:10.4018/jicte.2010040107
- Ward, D. (1975). *Cities and Immigrants; a Geography of Change In Nineteenth-Century America*. New York: Oxford University Press.
- Wesley, E. B. (1978). Foreward in R. Barr, J. L. Barth ve S. S. Shermis. *The Nature of the Social Studies*. California: ETC Publications.
- Yang Y. T. C. ve W. C. I. Wu (2012) “Digital Storytelling for Enhancing Student Academic Achievement, Critical Thinking, and Learning Motivation: A Year-Long Experimental Study”. *Computers ve Education* 59: 339-352.
- Yarımca, Ö. (2011). “Disiplinler Arası Yaklaşım Dayalı Bir Durum Çalışması”. *Akademik Bakış Dergisi*, 1(25), 1-22.
- Yıldırım, A. ve H. Şimşek (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, G. ve M. Özden (2022). “Dijital Öykü Kullanımının Öğrencilerin Konuşma Becerisi Tutum ve Motivasyonuna Etkisi.” *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (31), 197-208. DOI: 10.29000/rumelide.1220518.
- Yüksel Arslan, P. (2013). *Eğitim Amaçlı Dijital Öykünün Hazırlanması ve Kullanılması: TPAB Temelli Örnek Bir Fen Bilgisi Eğitimi Uygulaması*. T. Yanpar Yelken, H. Sancar Toprak, S. Özgelen ve L. İncikabı (ed.), *Fen ve Matematik Eğitiminde Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Temelli Öğretim Tasarımları İçinde* (ss. 105-127). Ankara: Anı Yayıncılık.

EKLER

Ek 1: Etik Kurul İzin Belgesi Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 05.01.2024-124584

1/2

T.C.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU

Toplantı Tarihi: 4.01.2024	Toplantı Sayısı: 1	Karar Sayısı: 49
<p>Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu, Kurul Başkanı Prof. Dr. Ekrem ALMAZ başkanlığında toplanarak aşağıdaki kararları almıştır.</p> <p>KARAR-7: Eğitim Fakültesi Dekanlığının 30.11.2023 tarihli ve 119235 sayılı yazısı okundu ve ekleri incelendi.</p> <p>Yapılan incelemeler sonucunda; Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalında görev yapmakta olan Doç. Dr. Ahmet Utku ÖZENSOY'un sorumlu araştırmacısı olduğu "Sosyal Bilgiler Dersinde Sosyobilimsel Konuların Dijital Öykülerle Öğretimi Hakkında Öğrenci Görüşleri" konulu araştırması Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından uygun görülmüş olup, durumun Eğitim Fakültesi Dekanlığına bildirilmesine,</p> <p style="text-align: center;">Oy birliği ile karar verildi.</p>		
BAŞKAN (e-imzalıdır) Prof. Dr. Ekrem ALMAZ Kurul Başkanı		
ÜYE (e-imzalıdır) Doç. Dr. Canan DEMİR YILDIZ Eğitim Fakültesi Öğr. Üyesi	ÜYE (e-imzalıdır) Doç. Dr. Ramazan Şanlı TATIK Eğitim Fakültesi Öğr. Üyesi	ÜYE (e-imzalıdır) Doç. Dr. Muhammed Fatih BİLİCİ Spor Bilimleri Fakültesi Öğr. Üyesi
ÜYE (e-imzalıdır) Dr. Öğr. Üyesi Yusuf AYDIN İslami İlimler Fakültesi Öğr. Üyesi	ÜYE (e-imzalıdır) Dr. Öğr. Üyesi Necmettin ÇİFTÇİ Sağlık Hizmetleri MYO Öğr. Üyesi	ÜYE (e-imzalıdır) Dr. Öğr. Üyesi Aysegül KILICLI Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğr. Üyesi
ÜYE (e-imzalıdır) Dr. Öğr. Üyesi Gökhan DEMİREL İletişim Fakültesi Öğr. Üyesi	ÜYE (e-imzalıdır) Dr. Öğr. Üyesi Gözde YETİM Spor Bilimleri Fakültesi Öğr. Üyesi	

1 / 1

MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULU DEĞERLENDİRME FORMU

Araştırmanın Başlığı:	"Sosyal Bilgiler Dersinde Sosyobilimsel Konuların Dijital Öykülerle Öğretimi Hakkında Öğrenci Görüşleri" adlı çalışma.
Başvuru Formunun Etik Kurula geldiği tarih:	30.11.2023
Başvuru Formunun Etik Kurulda incelendiği tarih:	04.01.2024
Karar tarihi	04.01.2024

SONUÇ

1.	☒ Kabul
2.	☐ Düzeltme gereklidir. Etik sorun olabilecek sorular/maddeler, süreçler ya da unsurlar bulunmaktadır. Açıklama:
3.	☐ Red Gerekece, Görüş, Tavsiye ve Açıklamalar:

Başvuru dosyasının incelenmesinde hazır bulunan ve araştırmayla doğrudan veya dolaylı olarak ilişkisi bulunmayan Etik Kurul başkan ve üyelerinin ad soyad ve imzaları:

Başkan
(e-İmzalıdır)
Prof. Dr. Ekrem ALMAZ

Üye
(e-İmzalıdır)
Doç. Dr. Canan DEMİR YILDIZ

Üye
(e-İmzalıdır)
Doç. Dr. Ramazan Şamil TATIK

Üye
(e-İmzalıdır)
Doç. Dr. Muhammed Fatih BİLİCİ

Üye
(e-İmzalıdır)
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf AYDIN

Üye
(e-İmzalıdır)
Dr. Öğr. Üyesi Necmettin ÇİFTÇİ

Üye
(e-İmzalıdır)
Dr. Öğr. Üyesi Aysegül KILIÇLI

Üye
(e-İmzalıdır)
Dr. Öğr. Üyesi Gökhan DEMİREL

Üye
(e-İmzalıdır)
Dr. Öğr. Üyesi Gözde YETİM

Ek 2: MEB İzin Yazısı

Evrak Tarih ve Sayısı: 28.03.2024-137029

T.C.
ELAZIĞ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-79137285-44-99695877
Konu : Anketler- İbrahim GÜZEL

27.03.2024

MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Genel Sekreterlik)

İlgi : a) 27.02.2024 tarih ve E-51732808-044-132515 sayılı yazımız.
b) Valilik Makamının 25.03.2024 tarih ve E-79137285-44-99451362 sayılı onayı.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi İbrahim GÜZEL'in, Doç. Dr. Ahmet Utku ÖZENSOY danışmanlığında "Sosyal Bilgiler Dersinde Sosyobilimsel Konuların Dijital Öykülerle Öğretimi Hakkında Öğrenci Görüşleri" konulu tez çalışmasına veri toplamak için izin isteği ilgi (a) yazımız ile Müdürlüğümüze bildirilmiştir.

Söz konusu uygulamanın Müdürlüğümüze bağlı Kovancılar İlçesinde bulunan Kovancılar Ortaokulu'nda öğrenim gören 5. sınıf öğrencilere yönelik uygulanabilmesi için Valilik Makamından alınan ilgi (b) onay ve anket örneği yazımız ekinde sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet YİĞİT
Vali a.
Millî Eğitim Müdürü

Ek:
1 Adet Makam Onayı (1 Sayfa)
1 Adet Anket (1 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres :

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No :

Bilgi için:

E-Posta:

Unvan : Memur

Keşif Adresi : mebh01@ol.kep.tr

İnternet Adresi: Faks:

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrak.sorgu.meb.gov.tr> adresinden eea c-c5e5-3136-a267-c773 kodu ile teyit edilebilir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
ELAZIĞ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-79137285-44-99451362
Konu : Anketler- İbrahim GÜZEL

25/03/2024

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 21/01/2020 tarih ve 81576613-10.06.02-E.1563890 (2020/2) sayılı genelgesi.
b) Muş Alparslan Üniversitesinin 27.02.2024 tarih ve E-51732808-044-132515 sayılı yazısı.

Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi İbrahim GÜZEL'in, Doç. Dr. Ahmet Utku ÖZENSOY danışmanlığında "Sosyal Bilgiler Dersinde Sosyobilimsel Konuların Dijital Öykülerle Öğretimi Hakkında Öğrenci Görüşleri" konulu tez çalışmasına veri toplamak için izin isteği ilgi (b) yazı ile Müdürlüğümüze bildirilmiştir.

Konu ile ilgili olarak ilgi (a) genelge çerçevesinde Müdürlüğümüz bünyesinde oluşturulmuş Bilimsel Araştırma İzin Değerlendirme Komisyonu **22/03/2024** tarihinde Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Şubesi Ar-Ge Biriminde toplanarak başvuru hakkında gerekli incelemeyi yapmıştır. Söz konusu uygulamanın Müdürlüğümüze bağlı Kovancılar İlçesinde bulunan Kovancılar Ortaokulu'nda öğrenim gören 5. sınıf öğrencilerinden gerekli verilerin temin edilmesine yönelik **ders saatleri dışında** gönüllülük esasına dayalı olarak, okul idaresinin de izni doğrultusunda çalışmaların, eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde **02/04/2024-24/05/2024** tarihleri arasında uygulamaya dahil edilen konularla sınırlı kalma şartıyla gerçekleştirilmesi Müdürlüğümüze uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Harun GÜNDÜZ
Millî Eğitim Müdür V.

OLUR
Armağan YAZICI
Vali a.
Vali Yardımcısı

Adres :

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No :

Bilgi için

E-Posta :

Ünvan - Memur

Keşif Adresi : meb@ts01.kep.tr

İnternet Adresi :

Faks

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrakorgu.meb.gov.tr> adresinden **0e06-afb8-3693-94f9-b081** kodu ile teyit edilebilir.

ODAK GÖRÜŞME FORMU

Kıymetli Öğrenciler,

Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler dersinde sosyobilimsel konuların dijital öykülerle öğretimi hakkında öğrenci görüşlerini almaktır. Görüşme esnasında sorulan sorulara içtenlikle cevap vermeniz beklenmektedir. Görüşme kayıtlarının daha sağlıklı işlenebilmesi için teker teker konuşulması, başka şeylerle ilgilenilmemesi, masa ve sıradaki eşyaların çok yavaş hareket ettirilmesi gerekmektedir. Görüşmenin yaklaşık yarım saat süreceği düşünülmektedir.

Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrencisi İbrahim GÜZEL tarafından yürütülen "Sosyal Bilgiler Dersinde Sosyobilimsel Konuların Dijital Öykülerle Öğretimi Hakkında Öğrenci Görüşleri" başlıklı çalışma için sizlerin bilgi ve görüşlerinden yararlanmayı planlamaktayım. Burada verdiğiniz bilgi ve görüşler, yalnızca araştırma için kullanılacak, üçüncü şahıs ve kurumlarla paylaşılmayacaktır. Araştırma gönüllülük esasına dayanmaktadır. İstedığınız zaman araştırmadan çekilebilirsiniz.

Desteginiz için teşekkür ederim.

İbrahim GÜZEL
MAUN Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi
ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

Doç. Dr. Ahmet Utku ÖZENSOY
Sorumlu Araştırmacı

Görüşmenin Yapıldığı		
Tarih	Başlama Saati	Bitiş Saati

GÖRÜŞME SORULARI

1. Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülerin kullanılmasının size katkısı oldu mu? Olduysa bunlar nelerdir?
2. Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülerin kullanıldığı dersler nasıl geçti? Sizin ve arkadaşlarınızın derse katılımı nasıldı?
3. Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülerin kullanılmasının olumlu yönleri nelerdir?
4. Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülerin kullanılması konusunda zorluk yaşadınız mı? Yaşadıysanız bu zorluklar nelerdir? Bu zorlukların giderilmesi için neler yapılabilir?
5. Sosyal bilgiler dersinde dijital öyküler başka hangi konuların öğretiminde kullanılabilir?
6. Dijital öyküler diğer derslerde de kullanılabilir mi? Bunlar hangi dersler ve konular olabilir?
7. Dijital öykülerin daha etkili kullanılabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Son olarak eklemek istediğiniz herhangi bir şey var mı? Katkılarınız için teşekkür ederim.

Ek 3: Odak Grup Görüşme Formu

ODAK GÖRÜŞME FORMU

Kıymetli Öğrenciler,

Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler dersinde sosyobilimsel konuların dijital öykülerle öğretimi hakkında öğrenci görüşlerini almaktır. Görüşme esnasında sorulan sorulara içtenlikle cevap vermeniz beklenmektedir. Görüşme kayıtlarının daha sağlıklı işlenebilmesi için teker teker konuşulması, başka şeylerle ilgilenilmemesi, masa ve sıradaki eşyaların çok yavaş hareket ettirilmesi gerekmektedir. Görüşmenin yaklaşık yarım saat süreceği düşünülmektedir.

Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrencisi İbrahim GÜZEL tarafından yürütülen "Sosyal Bilgiler Dersinde Sosyobilimsel Konuların Dijital Öykülerle Öğretimi Hakkında Öğrenci Görüşleri" başlıklı çalışma için sizlerin bilgi ve görüşlerinden yararlanmayı planlamaktayım. Burada verdiğiniz bilgi ve görüşler, yalnızca araştırma için kullanılacak, üçüncü şahıs ve kurumlarla paylaşılmayacaktır. Araştırma gönüllülük esasına dayanmaktadır. İstedığınız zaman araştırmadan çekilebilirsiniz.

Desteğiniz için teşekkür ederim.

İbrahim GÜZEL
MAUN Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD
Yüksek Lisans Öğrencisi

Doç. Dr. Ahmet Utku ÖZENSOY
Sorumlu Araştırmacı

Görüşmenin Yapıldığı		
Tarih	Başlama Saati	Bitiş Saati

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyeti	Kadın ☐	Erkek ☐
2. Yaşı		

GÖRÜŞME SORULARI

1. Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülerin kullanılmasının size katkısı oldu mu? Olduysa bunlar nelerdir?
2. Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülerin kullanıldığı dersler nasıl geçti? Sizin ve arkadaşlarınızın derse katılımı nasıldı?
3. Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülerin kullanılmasının olumlu yönleri nelerdir?

4. Sosyal bilgiler dersinde dijital öykülerin kullanılması konusunda zorluk yaşadınız mı?
Yaşadıysanız bu zorluklar nelerdir? Bu zorlukların giderilmesi için neler yapılabilir?
5. Sosyal bilgiler dersinde dijital öyküler başka hangi konuların öğretiminde kullanılabilir?
6. Dijital öyküler diğer derslerde de kullanılabilir mi? Bunlar hangi dersler ve konular olabilir?
7. Dijital öykülerin daha etkili kullanılabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Son olarak eklemek istediğiniz herhangi bir şey var mı? Katkılarınız için teşekkür ederim.

Ek 4: Veli Onay Belgesi

VELİ ONAY MEKTUBU

Sevgili Veliler,

“Sosyal Bilgiler Dersinde Sosyobilimsel Konuların Dijital Öykülerle Öğretimi Hakkında Öğrenci Görüşleri” başlıklı araştırmayı yürütmekteyim. Bu çalışmanın amacı Sosyal Bilgiler dersinde sosyobilimsel konuların dijital öykülerle öğretiminin öğrenciler üzerindeki etkisini gözlemlemek ve öğrencilerin sosyobilimsel konularda dijital öykülere yönelik görüşlerini ortaya çıkarmak ve incelemektir. Bu amaçla sosyal bilgilerdeki sosyobilimsel konularda uzman görüşleri alınarak dijital öykü içerikleri öğrencilere izletilmek üzere hazırlanmıştır. Süreç sonunda öğrencilerle yaşadıkları ders deneyimiyle alakalı görüşme gerçekleştirilecektir. Çalışmaya katılım tamamen gönüllük esasına dayalıdır. Öğrenci araştırmaya katılmayabilir. Araştırma kapsamında çocuğunuzun bedensel veya ruhsal sağlığını olumsuz etkileyecek ya da kimliğini açığa çıkaracak herhangi bir bilgi istenmemektedir. Bu nedenle çalışma herhangi bir risk taşımamaktadır. Çocuğunuzdan alınan bilgiler bilimsel amaçla kullanılacak ve hiçbir şekilde üçüncü şahıslarla paylaşılmayacaktır. Öğrencilerden elde edilen dönütlerle sosyal bilgiler dersindeki sosyobilimsel konularda dijital öykülerin kullanımı konusunda fikirleri incelenecektir.

Araştırma ile ilgili sorularınızı aşağıdaki e-posta adresini ya da telefon numarasını kullanarak sorabilirsiniz.

Saygılarımla,

İbrahim GÜZEL
Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Muş Alparslan Üniversitesi

Çocuğum'nın bu araştırmaya katılmasına izin veriyorum. Çocuğumun çalışmayı istediği zaman yarıda kesip bırakabileceğini biliyorum ve alınan bilgilerin araştırmada bilimsel amaçlarla kullanılmasını kabul ediyorum. (Formu doldurup imzaladıktan sonra uygulayıcıya geri veriniz.)

Velinin Adı-Soyadı.....

İmza

Ek 5: Veli Onay Belgesi

BİR MUSİBET BİN NASİHATTEN İYİDİR

Kovancılar Ortaokulu'nda 5. Sınıf öğrencisi olan Bora; arkadaşları ve öğretmenleri tarafından çok sevilen, başarılı, sosyal ilişkileri gelişmiş bir öğrenciydi. Hem arkadaşlarıyla geçirdiği zamanı iyi ayarlaması hem de ödevlerini zamanında yapması onun başarılı bir kişi olması bakımından çok önemliydi. Bora Sosyal Bilgiler dersi kapsamında öğretmenin araştırma ödevi olarak verdiği “İlkçağ Anadolu ve Mezopotamya Uygarlıkları” konusunu araştırmak üzere her zaman yaptığı gibi bilgisayarının başına geçti. Bugün farklı bir şey yapacaktı. Arama motorunda karşısına çıkan oyunla alakalı bir reklam dikkatini çekti ve bu oyunun nasıl bir şey olduğuna bakmak için oyunun sitesine girdi. Oyun, Bora'yı gün geçtikçe kendisine daha çok bağladı. Arkadaşlarına ve sosyal çevresine ayıracağı zamanı gereksiz görüyor, bu zamanı oyunda seviye atlamak için kullanıyordu. Sosyal ilişkileri zarar gören Bora, arkadaşlarına karşı da ilgisiz tavırlar takınmıştı. Arkadaşlarının ona darılması veya kırgınlıkları Bora için hiçbir anlam ifade etmiyordu. Arkadaşları, ondaki bu değişimin sebebinin ne olduğunu bilmiyorlardı.

Bora bir gün okul çıkışı tüm sınıf arkadaşlarının katılacağı bir yemek organizasyonuna katılmayı reddedip bilgisayar başına geçmek için okul bahçesinden çıktı. Eve doğru koşmaya başladı. Bir an önce eve kavuşmak istiyordu. Oyun sahneleri gözünde canlanıyordu. Trafiğe dikkat etmedi. Bir an önce eve kavuşmak umuduyla yola atlayan Bora, küçük bir trafik kazası geçirdi. Okul bahçesindeki arkadaşları ve öğretmenleri Bora'ya yardımcı olmak için hemen yanına gittiler. Hastaneye götürülen Bora'ya arkadaşları da eşlik etti ve onu bir an olsun yalnız bırakmadılar. Bu olay Bora'nın bazı şeylerin farkına varmasını sağladı. Özeleştiri yaptı. Arkadaşlarını ihmal ettiğini, onlara kötü davrandığını, gerçek olmayan bir dünyaya kendini fazlasıyla kaptırdığını anladı. Bugünden sonra Bora için her şey daha farklı olacak ve tekrar eskiden olduğu gibi başarılı bir öğrenci olacaktı. Artık onun için internet dikkatle kullanılması gereken bir şeydi.

TEKNOLOJİ VE SOSYAL HAYAT İKİLEMİ

Kovancılar Ortaokulu'nda 5. Sınıf öğrencisi olan Ali Talha sosyal olmayı çok isteyen fakat çekingen, içedönük bir çocuktur. Bilgisayara ve teknolojiye çok ilgilidir. Arkadaşlarıyla ve sosyal çevresiyle daha fazla zaman geçirmek ister fakat bunu çok istemesine rağmen başaramaz. Bir gün sosyal bilgiler öğretmeni sınıfı girer “Teknolojinin olumlu ve olumsuz yanları” konusu ile ilgili okul genelinde dijital içerik hazırlama yarışması yapılacağını duyurur. Ali Talha eve gider gitmez çalışmalarına başlar. Yarışma günü gelir, çatar. Yarışmaya okul geneli öğrenciler tarafından oluşturulan 30 içerik katılır. Heyecanlı bir bekleyişin ardından jüri değerlendirmesini yapar ve birinciliği kazanan içeriğin sahibinin adı zarfa yazılır. Sonucu açıklamak üzere jüri, okulda bulunan tüm öğrencileri okul bahçesine toplar. Ali Talha'nın heyecandan içi içine sığmaz. Jüri tarafından değerlendirmeye alınan ve kazanan kişinin adını açıklanmak üzere okul müdürü mikrofonu eline alır. Yarışmaya katılan tüm öğrencilere teşekkür eder ve zarfı açıp “Kazanan ismi açıklıyorum der ve 30 katılımcı arasından en başarılı içeriği oluşturan öğrencimiz ALİ TALHAAAA” der. Okulda bulunan tüm öğrenciler ve öğretmenler hep birlikte Ali Talha'yı alkışlamaya başlar. Bu yarışma Ali Talha'nın okuldaki tanınırlığını arttırır, sosyal ilişkilerini geliştirir. O artık tüm okul tarafından tanınan birisidir. Ali Talha bu olaydan sonra şu fikri benimser: “Teknolojik aletlere ve gelişmelere ayıracağımız zamanı iyi ayarlamamız gerekir. Teknolojiye ayırdığımız zaman, ne sosyal ilişkilerimizi engelleyebilecek boyutta olmalı ne de teknolojiyi hayatımızdan tamamen çıkarmalıyız. Günümüzde başarıyı yakalamak istiyorsak bu iki boyutu da göz önüne almalıyız.”

ARTIK DAHA BAĞLIYIZ

Okulun ilk günüydü. Uzun bir yaz tatilinin ardından bir araya gelmenin mutluluğu tüm sınıfı sarmıştı. Ayşe de bu sevinci fazlasıyla yaşıyordu. Nihayet ders zili çaldı ve ders başladı. Ödevlerinde zorlanan Ayşe kendisine yardımcı olması için annesinin yanına gitti. Annesi şu anda telefonla konuştuğunu, ödevleri için babasının yanına gitmesi gerektiğini söyledi. Ayşe babasının yanına gitti. Babası da şu anda televizyonda tuttuğu takımın maçını izlediğini söyledi. Ayşe o gün ödevlerini eksik ve yanlış yapıp okula gitmek zorunda kaldı. O günkü ödev kontrolünde öğretmeni tarafından uyarılan Ayşe üzülerek eve gitti. Annesi ise onun o üzgün halini telefonla vakit geçirdiği için fark edemedi.

Ayşe başka bir gün ödevlerine yardımcı olması için tekrar annesine ve babasına danışmak istedi. Ayşe, annesi ve babasına ödevleri hakkında sorular sordu fakat cevap alamadı. Çünkü annesi telefondan, babası ise televizyondan gözlerini ayırmadı. Bu durum defalarca böyle tekrarladı. Ödevlerinde yaşadığı başarısızlık sosyal bir öğrenci olan Ayşe'yi çok olumsuz etkiledi. Artık eskisi kadar neşeli değildi ve ailesi tarafından önemsenmediğini düşündü. Sosyal ilişkilerinden kopmaya başladı. Bu olumsuz durumu fark eden öğretmeni ailesiyle görüştü. Aile, bu olayda sorumsuz davranan tarafın Ayşe olmadığını, bu duruma kendilerinin sebep olduğunu anlamıştı.

Aile, sosyal ilişkilerine artık daha fazla önem vermeye, teknolojik aletleri daha dikkatli kullanmaya başladı. Ayşe'nin ders başarısı, sosyal ilişkileri eski haline dönmeye başladı. Bu durum hem arkadaşlarını, hem ailesini ve en çok da kendisini oldukça mutlu etti.

BAŞARININ SIRRI: TOPLUM

Kovancılar Ortaokulunda 5. Sınıf öğrencisi Deniz teknolojiye meraklı, sosyal, bilinçli, sorumluluk sahibi bir çocuktur. Teknolojik aletleri çok iyi kullanmakta ve teknolojinin zararlarını bilmekteydi. En büyük hayali gelecekte yazılım mühendisi olmaktı. Zaman geçer, geçer... Deniz büyür, hayaline kavuşur. O, artık yazılım mühendisidir. Daha önünde yapılacak çok iş vardır. Öğrencilik yıllarından beri, teknolojik aletlere fazla zaman ayıran insanların fazlalığından dert yanmaktadır. Teknoloji dikkatle kullanılmazsa insanların toplum içerisinde yalnızlaşabileceğini bilmektedir. Bu sorunla alakalı gençlerin ve çocukların ilgisini çekebilecek bir oyun tasarlamayı düşünür. Uzun uğraşlar sonucu Deniz oyunu oluşturur. Oyunun mantığı şudur: Oyun günde en fazla yarım saat oynanabilmektedir. Sonraki bölüme geçebilmek toplumsal yardımlaşma ve dayanışma ile ilgili bir sorumluluk yerine getirmeye bağlıdır.

Oyun kısa bir süre içerisinde tüm ülkede büyük ses getirir. Gençler ve çocuklar arasında sıklıkla oynanır. Sokaklar insanlara yardımcı olmak için heyecanla koşuşturan çocuklarla dolar. Çocuklar mutlu, gençler mutlu, yaşlılar mutludur.

Deniz, o yıl düzenlenen birçok organizasyonda ödüller alır; yılın en iyi yazılımcısı ödülünün sahibi olur. Deniz, ödül töreninde yaptığı konuşmada gençlere şöyle seslenir: “Hayal etmekten korkmayın! Teknolojiye gönül verin ama ne olursa olsun toplumun bir parçası olduğumuzu unutmayın.”

Ek 6: Dijital Öykü İzleme Sürecine Ait Fotoğraflar

Ek 7: Odak Görüşmesine Ait Fotoğraflar

